ШУ АЗИЗ ВАТАН БАРЧАМИЗНИКИ! ЎЗБЕКИСТОН

ИШОНЧ

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг газетаси

4 ОКТЯБРЬ 1996 йил, ЖУМА

№ 79 (326)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ХОДИМЛАРИГА!

Азиз ўқитувчилар, меҳрибон мураббийлар!

Сизларни касб байрамингиз — Халқ таълими куни муносабати билан чин кўнгилдан самимий табриклайман.

Доно халқимиз шарқона эҳтиром билан сизларни УСТОЗ деб эъзозлайди. Зеро, ёшларнинг қалбини уйғотадиган, уларнинг юракларида истеъдод булоқларини очадиган, инсоннинг ўзлигини танитадиган сиз — устозларсиз.

Азиз устозлар! Ватанимиз, заминимиз, дилимиз ва тилимиз мустақил бўлганига ҳам 5 йил тўлди. Ана шу давр ичида тарихимизнинг ўқилмаган саҳифаларидан, маданий ва маънавий меросимиздан ёш авлодни огоҳ этиш, уларда Ватанга бўлган меҳр-муҳаббатни тарбиялаш, ўзликни англаш, шунингдек, дунё тараққиётидан баҳра олиб давлатимизни ривожланган мамлакатлар қаторига олиб чиқадиган ворислар етиштириш борасида сизнинг ҳиссангиз беқиёсдир.

Илму маърифатда, маънавиятда жаҳонга машҳур бўлган шарқона мактабимиз бор. Ана шу улкан дарсхона анъаналарини жаҳон андозалари билан бойитиб, уни такомиллаштириб, ёш авлод онгига сингдириб борсангиз, улардан руҳий ва жисмоний соғлом авлод етиштирсангиз ҳақиқий ватанпарварлик бурчингизни адо этган бўласиз.

Маънавияти юксак, Ватанига содиқ авлодни тарбиялашдек машаққатли, шу билан бирга фахрли фаолиятингизда улкан муваффақиятлар тилайман ва барчангизга Аллоҳдан сиҳат-саломатлик, оилангизга тотувлик сўрайман. Шижоат, фидойилик, изланувчанлик сизларнинг ҳамиша ҳамроҳингиз бўлсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ

МУКОФОТЛАР МУБОРАК!

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Фармони билан республика халқ таълими соҳасида алоҳида ўрнак кўрсатган ходимлардан бир гуруҳи юксак мукофотлар билан тақдирланди. Мазкур Фармонга биноан мамлакатимизда таълим тизимини такомиллаштиришга, ёшларимиз онгига миллий ғурур ва истиқлол мафкураси ғоясини сингдиришга қўшган шахсий ҳиссаси ҳамда халқ фаровонлиги ошишига, тинчлик ва барқарорлик сақланишига хизмат қиладиган улкан ишлари учун халқ таълими жонкуярлари «Меҳнат шуҳрати», 1-чи даражали «Соғлом авлод учун», 2-чи даражали «Соғлом авлод учун», «Дўстлик» орденлари, «Шуҳрат» медали ҳамда «Ўзбекистон Республикаси Халқ ўқитувчиси», «Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган халқ таълими ходими» ва «Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган ёшлар мураббийси» унвонларига сазовор бўлдилар.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МИЛЛИЙ ХАВФСИЗЛИК КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

1996 йил 1 октябрь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов раислигида Миллий Хавфсизлик Кенгашининг навбатдан ташқари мажлиси бўлди.

Кенгашда қўшни Афғонистон ислом давлатида «Толибон» ислом ҳаракати мамлакат пойтахти Қобулда ҳокимиятни эгаллаб олгани натижасида вужудга келган ташвишли ҳарбий-сиёсий вазият кўриб чиқилди.

Кенгаш мажлисида Афғонистондаги уруш 17 йилдан зиёдроқ давом этаётгани ва бу уруш 1989 йилда собиқ СССР қўшинлари бутунлай олиб чиқиб кетилгандан кейин ҳам тўхтамагани ниҳоятда катта ташвиш уйғотаётгани қайд этилди. У ерда турли сиёсий-этник гуруҳлар ва ҳаракатлар ўртасида ҳокимият учун уруш кетмоқда ва бу уруш туфайли жафокаш афғон халқи жабр тортмоқда.

Ўзбекистон бу мамлакатда терроризм, гиёҳвандлик, инсон ҳуқуқларининг бузилиши авж олганидан жиддий ташвишланмоқда.

Мажлис иштирокчилари ўз нутқларида Ўзбекистон раҳбарияти Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти ва бошқа ҳалқаро ташкилотлар минбаридан бир неча марта Афғонистонга қурол-яроғ ва ўқ-дориларни етказиб беришни тақиқлаб қўйиш ташаббуси билан чиққанига эътиборни қаратдилар.

Ўзбекистоннинг бу ташаббусларини БМТ аъзолари бўлган кўп давлатлар, Раббоний тарафдорларидан ташқари, халқаро жамоатчилик кенг қўллаб-қувватлади.

Кенгаш мажлисида, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси БМТ қоидаларига, Марказий Осиё минтақасида тинчлик ва хавфсизлик ишига, қўшни мамлакатларнинг ички ишларига аралашмасликка қаратилган тинчликсевар ташқи сиёсатни изчиллик билан ўтказишга содиқлиги ва Афғонистондаги можарони тинч йўл билан бартараф этиш тарафдори экани ҳам таъкидланди.

Кўрилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

АФҒОНИСТОНДАГИ ВОҚЕАЛАР ХУСУСИДА

Бугунги кунда Афғонистондаги воқеалар бутун жаҳон жамоатчилигининг диққат марказида турибди. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгашининг махсус мажлислари шу воқеаларга бағишланди. Шунинг учун ҳам жаҳон мамлакатларининг кўпчилигида оммавий ахборот воситалари Афғонистон ва унинг теварагидаги вазиятга асосий эътибор бераётгани табиий ҳолдир. Ўзбекистон Республикаси Миллий Хавфсизлик Кенгашининг навбатдан ташқари мажлисида Афғонистондаги мавжуд ташвишли вазият муҳокама қилинди.

Мажлисда Афғонистондаги сўнгги воқеалар, энг аввало «Толибон» ислом ҳаракати Кобулни эгаллагани, бу ҳаракат иштирокчиларининг таъсири мамлакатнинг жуда кўп жойига тарқалгани ҳамда босиб олинган ҳудудларда диний мутаассиблик тақозо этаётган бошқарув тажрибаси ҳамда турмуш тарзини зўрлик билан жорий этиш Афғонистонда ҳарбий-сиёсий вазиятнинг жиддий равишда чигаллашишига, шунингдек, Марказий Осиё минтақасида ва бугун дунёда жўғрофий-сиёсий ва ҳарбий стратегик вазиятнинг мураккаблашишига олиб келиши мумкинлиги таъкидланди.

Толибларнинг хатти-ҳаракатлари сиёсий курашнинг маърифий усуллари доирасидан ташқаридадир. Улар ўз сиёсий рақибларидан ғайриқонуний йўл билан жуда тезкор ўч олишни авж олдиргани ўта шафқатсизлик ҳисобланади.

Толиблар Кобулдаги БМТ ваколатхонаси ҳудудига бостириб кириб, Нажибулло, унинг оила аъзолари ва тарафдорларини ваҳшийларча ўлдирдилар, уларнинг жасадини дафн этмай, шаҳар марказида ҳамманинг кўриши учун қолдириб, таҳқирладилар. Бу ваҳшийлик ўрта асрдаги даҳшатли даврда эмас, бугунги кунда — XXI аср бусағасида содир бўлганини тасаввур этиш қийин.

Толибларнинг инсон ҳуқуқларини кескин чеклашга қаратилган ҳаракатларини изоҳлаб бўлмайди. Улар хотин-қизларнинг рўмол ўрамай ва тан маҳрам ҳамроҳ бўлмаган ҳолда кўчага чиқишини, мактабда ўқишини, ижтимоий фойдали иш билан шуғулланишини тақиқлаб қўйишган. Улар ўрнатган тартиб бўйича аҳолининг Европача кийинишига, эркакларнинг эса соқол олдиришига йўл қўйилмайди. Ҳозирги кунда Кобул кўчаларида толиблар ўрнатган тартибни бузишга ботинган аёллар ва эркакларни калтаклаш ҳоллари қайд этилмоқда.

Раббоний ҳукумати қўшинлари, шунингдек, урушнинг узоқ давом этаётганидан ночор аҳволга тушиб қолган маҳаллий аҳоли толибларга тегишлича қаршилик кўрсатолмаётгани алоҳида ташвиш уйғотади.

Ҳозирги урушнинг афғон халқи манфаатларига ҳеч қандай алоқаси йўқ. Бу уруш турли уруғ-аймоқларнинг, жиноий тўдаларнинг ўз таъсир доирасини кучайтириш ва ҳокимиятни қўлга олиш учун очиқдан-очиқ курашига айланиб кетди.

Бу жафокаш мамлакат аҳолисининг кўп қисми тинч меҳнатдан маҳрум бўлиб, турмуш учун зарур воситалар асосан қурол кучи билан қўлга киритилишига кўникиб қолгани — Афғонистонда оғир вазият вужудга келаётганининг сабабларидан биридир. Мамлакатда таъсирчан ва кучли марказий ҳокимият йўқ. Жуда кўп қуролли тузилмалар парчаланиб, ўзларининг қабиҳ мақсадлари йўлида ўз ҳолича ҳаракат қилмоқда.

Ғарбдаги оммавий ахборот воситаларининг ёзишича, Афғонистонда содир бўлаётган воқеалар Тожикистондаги бугунги кундаги хавфли ҳарбий-сиёсий вазиятни янада чигаллаштириши мумкин.

Ўзбекистон қўшни давлатларда юз бераётган вазиятга бефарқ қараб тура олмайди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Афғонистонга қурол-яроғ етказиб беришни тақиқлаб қўйиш тўғрисидаги таклифни бир неча бор ўртага қўйди. Ўзбекистоннинг бу ташаббусини халқаро ҳамжамият, шу жумладан АҚШ, Россия, Европадаги кўп давлатлар кенг қўллаб-қувватлади. Айни пайтда бу таклифнинг аҳамиятини Президент Раббоний ва унинг тарафдорлари англаб етмадилар.

Ўзбекистон раҳбарияти бошқа манфаатдор давлатлар билан биргаликда тегишли маслаҳатлашув ва учрашувлар ўтказмоқда, мазкур можарони тинч йўл билан бартараф этишга кўмаклашиш юзасидан зарур чора-тадбирлар ишлаб чиқилиб, амалга оширилмоқда.

(ЎзА).

Иқтисодиёт хабарлари

НАНАЙ КАРТОШКАСИ

Янгиқўрғон туманининг Нанай қишлоғи такрорланмас мусаффо ҳаво, табиат ато этган гўзал манзаралари, шарқироқ сойлари билангина эмас, балки олтинга тенг серунум тупроғи билан ҳам довруғ қозонган. Шу боисдан бу ерда фақат ширин-шакар меваларгина битмасдан иккинчи нон ҳисобланган картошкадан ҳам ҳар йили мўл ҳосил олинади. Шунинг учун водий шаҳарларининг қатор бозорларида Нанай картошкасига талаб катта.

Ҳар қачонгидек истиқлолимизнинг бешинчи йилида ҳам қишлоқ номи билан юритилувчи жамоа хўжалиги далаларида деҳқончиликнинг бу туридан мўл ҳосил етиштирилди. Наманган шаҳрида ташкил этилган қишлоқ хўжалик кўчма бозорларида унинг савдоси қизигандан қизиб бормоқда. Хўжаликда етиштирилган картошка бозорга қараганда анча арзон баҳоларда сотилмоқда.

— Биз тоғолди зонасида етиштирилган маҳсулотимизни шаҳарлик биродарларимизга тақдим этаётганимиздан хурсандмиз, — дейди сотувчи Ҳусанбой Яхёев. — Ҳар сафар 2,5-3 тоннадан картошка олиб келинмоқда. Нархларини бозорга солиштириб, 15-20 фоизгача арзонлаштиришга эришмоқдамиз.

Нанай картошкаси пўсти юпқалиги, таъми ширинлиги, юзаси текислиги билан харидорларга маъқул келмоқда.

О. ЖУМАНАЗАРОВ,
«Ишонч» мухбири.

500 МИНГ СЎМ ЁРДАМ

Жиззах вилоятининг Фориш туманида ортиқча ишчи кучларини иш билан таъминлаш мақсадида туман марказида «Элга хизмат» фирмаси ташкил этилган эди. Бир қанча жойларда унинг қишлоқ хўжалик қурилиш материалларини қайта ишлаш цехлари фаолият кўрсата бошлади. Фирма раҳбарияти Жиззах вилоят меҳнат, аҳолини иш билан таъминлаш ва ижтимоий ҳимоя қилиш бошқармасига мурожаат этиб қўшимча ишчи ўринлари ташкил этиш юзасидан ҳамкорлик зарурати туғилганини айтди. Бошқарма маъмурияти бу ташаббусни қўллаб-қувватлади ва фирма ҳисобига 500 минг сўм маблағ ажратди.

Фирма жамоаси ажратилган ана шу маблағ ҳисобига яна қўшимча 26 ишчи ўрнини ташкил этди. Ҳозирда «Элга хизмат» фирмасига қарашли цехлар бир маромда ишламоқда.

А. ЭРГАШЕВ,
«Ишонч» мухбири

ТЎРТОВЛОН

Бухоро туманидаги Обид Убайдов номли жамоа хўжалиги ўз консерва цехига эга. Қизиғи шундаки, цехда атиги 4 киши — цех бошлиғи Фозил Ашуров, пайвандловчи Орзи Маликов, технолог Бобомурод Латипов ҳамда ишчи Акобир Раҳимовлар меҳнат қилишади. Цехнинг вазифаси хўжаликда етиштирилган мева ва сабзавотлардан аҳолини қишда таъминлаш учун мураббо ҳамда консервалар тайёрлаб, арзон нархда сотишдан иборат. Кичик корхона иккинчи йил фаолият кўрсатмоқда.

Жорий йилда помидор етиштириш учун 1,5 гектар ер ажратилди. Цех жамоаси помидордан кўзланган ҳосилни олиб 10 тонна томат пастаси тайёрлади. Яна 5 тонна томат тайёрлаш учун меҳнат қилинмоқда. Помидорнинг сўнгги ҳосили йиғиштирилиб 2000 банка мураббо ҳам тайёрланди. Шунингдек, ушбу кичик жамоа беҳидан ҳам мураббо тайёрлашни режалаштирган. Уларнинг бу борадаги самарали меҳнатлари хўжалик раҳбарияти ва касаба уюшмаси томонидан ўз вақтида моддий ҳамда маънавий жиҳатдан рағбатлантириб борилмоқда.

Ғ. ШУКУРОВ,
Бухоро вилояти.

«ОБУНА—97»

МУШТАРИЙЛАР ДИҚҚАТИГА!

«Ишонч» газетасига 1997 йил учун обуна давом этмоқда. Севимли газетангиз ҳамиша ҳамроҳингиз бўлишини истасангиз, обуна бўлишга

ШОШИЛИНГ!

Далалардан дараклар

САМАД БОБО ҲИММАТИ

Бухоро вилоятида вилоят ҳокимлиги ва касаба уюшмалари вилоят кенгаши томонидан дала меҳнаткашларининг ижтимоий ҳимоясига алоҳида эътибор берилиб, моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириб борилмоқда.

БУХОРО (телефон орқали олинди). Вилоят ҳокимлиги ва касаба уюшмалари вилоят кенгаши 1996 йилги пахта йиғим-терими мавсумини намунали ўтказиш бўйича қарор қабул қилган эди. Куни кеча пахта йиғим-терими бўйича учинчи ўн кунлик якунланди.

Якунларга кўра биринчи ўрин Вобкент тумани ва Олот туманидаги Олот ижара хўжалигига берилди. Вобкент тумани меҳнаткашлари йил бошидан бери 56,78 фоиз, ўн кунликда эса 28,74 фоиз ўсишга эришдилар. Олот туманидаги Олот ижара хўжалиги эса режага нисбатан йил бошидан бери 109,45 фоиз, ўн кунликда 47,06 фоиз ўсишни таъминлади.

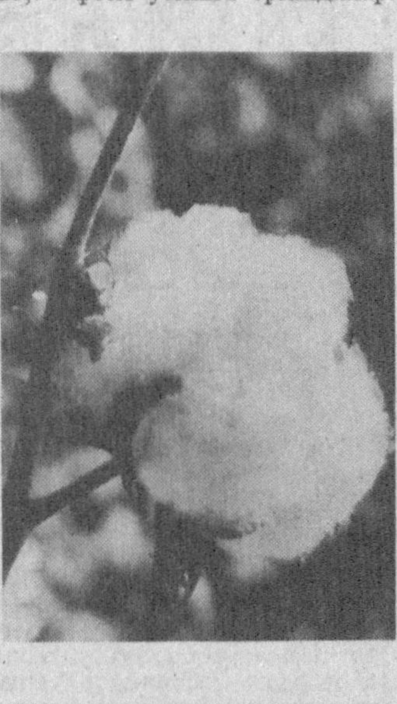

Иккинчи ўрин эса Бухоро тумани ва Вобкент туманидаги Рўзи Ушенов номли жамоа хўжалигига насиб этди.

Учинчи ўринга Ғиждувон тумани ҳамда Бухоро туманидаги Маданият жамоа хўжалиги меҳнаткашлари лойиқ деб топилдилар.

Биринчи ўрин соҳиблари бўлмиш Вобкент тумани пахтакорлари фахрий ёрлиқ, битта телевизор, санаторийларда дам олиш учун учта имтиёзли йўлланма билан, Олот ижара хўжалиги аъзолари эса фахрий ёрлиқ, битта телевизор ҳамда санаторийга битта имтиёзли йўлланма билан тақдирланди.

Иккинчи ва учинчи ўринни эгаллаган ғолиблар ҳам фахрий ёрлиқ, қимматбаҳо совғалар билан мукофотландилар.

Вобкент туманидаги Зарафшон жамоа хўжалигининг Розмоз қишлоғида яшовчи тўқсон ёшли меҳнат фахрийси Самад бобо Рауповнинг ҳиммати айниқса таҳсинга сазовордир. Самад бобо вилоят ҳокимлигининг пахтакорларга мурожаатидан руҳланиб ғолибликка эришган Вобкент, Бухоро, Ғиждувон туманларининг ҳар бирига ўз ҳисобидан 50 килограммдан асал туҳфа этди.

Вилоят ҳокимлиги, шунингдек, Пешку, Қоровулбозор туманлари, Ғиждувон туманидаги Ҳ. Олимжон номли, Пешку туманидаги «Маданият» ва Вобкент туманидаги Иноm Наимов номли жамоа хўжаликларининг юқори натижаларга эришганлиқларини қайд этди.

Ш. ҒАФУРОВ.

МАРДЛАР МАЙДОНИДА

Маҳмуджон Қодиров етакчилик қилаётган бригада Қува тумани «Деҳқонобод» жамоа хўжалигидаги илғор бригадалардан ҳисобланади. Бригада аъзолари бу йил 55 гектар ернинг ҳар гектаридан 33,7 центнердан, жами 185,4 тонна пахта хирмони кўтариб, хўжаликда пешқадамликни қўлга киритмоқчилар. Бунинг учун эса барча ижтимоий-маиший шароитлар яратилган. Аввало айтиш керакки, бригада дала шийпони дид билан безатилган. Катта дош қозонда тушликка шўрва, бакда эса чой қайнайди. Зарурий идиш-анжомлар шийпонда хизматта шай қилинган.

Маълумки, пахта йиғим-терими мавсуми бошланишидан сал олдин Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «1996 йилда пахта йиғим-теримини ташкилий равишда ўтказиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори эълон қилинган эди. Жорий йилда мавсумга уюшқоқлик билан киришишда ана шу ҳужжат ҳам муҳим роль ўйнамоқда, албатта. Ҳозир далаларга «Фарғона-3», «Тошкент-6» каби пахта навлари экилган. Хирмон ортиқча қийинчиликларсиз кўтариб олиниши учун йўллар, кўприк ва хирмонлар барвақт таъмирланди. Бригадалар учун 40 та қўл тарози ҳамда 6 минг дона этаклар сотиб олинди. Бундан ташқари, пахта ташиш учун 40 та махсус прицеп, 4 та юклагич механизмлари ҳам барвақт мавсумга шай қилиб қўйилган эди. Хўжаликда пахта нобудгарчилигига қарши кураш олиб борувчи 9 кишидан иборат штаб тузилди.

— Шу йилнинг 27 мартида Вазирлар Маҳкамаси «1996 йилги пахта толасига давлат буюртмаси ҳажмларини ўзгартириш тўғрисида» қарор қабул қилган эди, — дейди жамоа хўжалиги бошқаруви раиси Муйдинжон Мақсудов. — Унда пахта тайёрлаш бўйича белгиланган топшириқни бажарган хўжаликлар ихтиёрида қолдириладиган пахта маҳсулоти учун улуши, уни етиштириш ҳажмининг 60 фоизга оширилганлиги, пахта толасига давлат буюртмаси эса 40 фоизгача пасайтирилганилиги таъкидлаб ўтилган эди. Демак, самарали меҳнат қилиб, пахтадан мўл ҳосил етиштирган деҳқоннинг бу йилги даромади чакки бўлмаслиги аниқ. Бозор иқтисодиёти ҳар кимни ҳисобдон бўлишга ундамоқда. Жумладан, бободеҳқон ҳам ўзи етиштирган пахта хом ашёсининг харид нархлари қанча бўлишига аввал бошданоқ қизиқиш билан қараши табиий. Қарорда 1 тонна пахта хом ашёсининг харид нархлари ўртача 12400 сўм (пахта толасига қайта ҳисобланганда 1 тонна пахта учун 39.060 сўм) ҳисобида белгиланди. Албатта, манфаатдорлик бўлган жойда иш унумли кечади. Шуни ҳисобга олиб, қарорда ҳосил йиғим-теримида моддий рағбатлантиришни кучайтириш учун хўжаликларга пахта теришда: икки қаторли пахта териш машинасида терилган кондицион оғирлиги 1 тонна бўлган пахта учун камида 50 сўм, тўрт қаторли машинада терилганда — 30 сўм, қўлда терилган 1 килограмм пахта учун 2 сўм миқдорида ҳақ тўлаш тавсия этилди. Юқоридаги қарордан келиб чиққан ҳолда, хўжаликда ҳосилни тезроқ йиғиштириб олишни кучайтириш мақсадида пахта йиғим-теримида банд бўлган теримчи, механизаторлар, ва бошқа ишчиларга ҳар беш кунда ҳақлари ҳисоб-китоб қилиб борилаяпти.

Шуни айтиш керакки, хўжаликдаги 20 та дала шийпонлари аптечкалар билан таъминланган. Ҳар куни медицина ходимлари дала айланиб, пахтакорлар дардига малҳам бўлмоқдалар. Далада ишловчиларга бепул иссиқ-овқат тарқатилади. 3 та доимий ва 8 та мавсумий болалар боғчаси ишлаб турибди. Жамоа хўжалиги клуби қошидаги Нуъмонжон Мамажонов бошчилик қилаётган «Наврўз» ансамбли навбат билан тушлик пайтида дала шийпонларида бўлишиб, пахтакорларга концерт кўрсатишаяпти.

«Деҳқонобод» қишлоғида «Маданият маркази» ташкил этилди. Марказ ҳудудида 30 га яқин тижорат дўконлари, 2 та вулканизация, соатсозлик, этикдўзлик, халқ банки, почта, расмхона ишлаб турибди. Жамоа хўжалигида эса 10 та тегирмон, хом ғишт ишлаб чиқариш; 2 та пахтани қайта ишлаш цехи, новвойхона, 6 та қассобхона, 100 ўринли шифохона, кутубхона, клуб намунали ишлаб турибди.

Бир сўз билан айтганда хўжаликда меҳнаткашларга ҳар томонлама кўрсатилаётган ғамхўрликка жавобан, барча ёшу қари айни кунларда пахта йиғим-теримига отланишган. Қариялар эса белларига этак боғлаб йигит ва қизларга мадад бериш мақсадида пахтазорга чиқдилар. Шу кунларда «Деҳқонобод» далаларини кезган киши пахтазор ҳақиқий мардлар майдонига, меҳнат, беллашувлар майдонига айланганини дилдан ҳис қилади.

Аҳмаджон ТЎХТАСИНОВ,
«Ишонч» мухбири.

ЕТТИ ИҚЛИМ НАФАСИ

МДҲ мамлакатларида

Россия парламентининг қуйи бўғими - давлат думасида Хавфсизлик кенгаши котиби А.Лебедь иштирокида Чеченистон масаласи муҳокама этилди. Ўтган кунги мажлисда А.Лебеднинг Федерал қўшинларни Чеченистондан олиб чиқиб кетиш ва умумхалқ сайловларигача мувақҳат коалицион ҳукумат тузиш бўйича чечен айирмачилари билан тузган битими кўпчилик дума депутатлари томонидан танқид остига олинди. Чеченистон масаласини парламентда эшитиш ташаббускорларидан бири бўлган А.Лебедь ўзининг ҳақлигини қатъий туриб билдирган ҳолда, парламент тингловлари ёпиқ ҳолда ўтказилишини талаб қилмоқда. Ана шунда, деди у, Чеченистонни ким, кимга ва қанчага сотганини батафсил гапириб бераман.

***

Зелимхон Яндарбиев бошчилигидаги делегация кеча Москвага келди. Делегация беш расмий аъзолар ҳамда беш ёрдамчидан иборат. Ушбу делегация билан бирга Чеченистонда ишлаётган мухбирлар гуруҳи ҳам Ингушистон аэропорти орқали Москвага келди. Шу куни Грозныйда Республикани қайта тиклаш учун халқ иттифоқи съезди ўз ишини бошлади. Унда Россия парламентининг собиқ раҳбари Р.Хасбулатов иштирок этмоқда. Р.Хасбулатовнинг айтишича, съезд бирлаштирувчи аҳамиятта молик бўлиши керак. Ҳозир ягона чечен жамияти йўқ ва фақат ички якдилликкина федерал ҳукумат билан можароларни ҳал қилиш имконини беради, деди Р.Хасбулатов.

***

Ядровий мудофаа мажмуига кирувчи корхоналарнинг бир неча кишилик намойишчилари кеча Москвада Молия вазирлиги биноси олдида пикет ташкил қилдилар. Ушбу ўзига хос норозилик тадбирида, жумладан, «Арзамас-16» Федерал ядро маркази, «Маяк» комбинати, шунингдек «Пенза-19» ва «Молния» ядровий мудофаа корхоналари вакиллари иштирок этишмоқда. Уларнинг асосий талаблари иш ҳақи ва меҳнат таътили бўйича қарзларни тўлатишдан иборат. Ядровий мудофаа мажмуида маошлар 3-4 ойдан бери берилмай келаётганди.

***

«Воркута угол» акциядорлик жамиятига қарашли шахта ва корхоналарда сешанба куни бошланган иш ташлаш давом этмоқда. Воркута шахтёрлари асосий мақсад сифатида иш ҳақи ва меҳнат таътили пулларининг тўланиши ҳамда Печорск кўмир ҳавзаси бўйича Президент фармонининг тўла бажарилишини талаб қилиб чиқмоқдалар. Кеча кечқурун Россия кўмирчилари касаба уюшмалари Воркута Федерацияси Кенгашининг фавқулодда мажлиси ўтказилди. Унда қутб орти шаҳри шахтёрларининг бундан кейинги ҳаракатларини белгилаш масаласи муҳокама қилиниши керак эди.

***

Арманистон Марказий сайлов комиссияси раиси, Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти Кенгаши кузатувчилар республикада ўтказилган Президент сайловлари чоғида сайлов қоидаларини бузганлик ҳақидаги хулосалари математик жиҳатдан хато, дея баёнот берди. Олдинроқ ЕХҲТ Арманистонда Президент сайловларида овозларни санаш давомида 21 минг бюллетен ҳисобга олинмаган деб маълум қилганди. ЕХҲТ ходимлари аниқланган камчиликлар овоз бериш натижаларини муаммоли қилиб қўйиши мумкин деб ҳисобланмоқда. ЕХҲТ қайтадан овоз бериш керак-нокераклиги ҳақида ўзининг қатъий фикрини билдириши керак.

ХОРИЖДА

Афғонистонда рўй бераётган воқеалар, босиб олинган ҳудудларда диний мутаассиблик тақозо этаётган бошқарув тажрибаси ҳамда турмуш тарзини зўрлик билан жорий этиш, инсон ҳуқуқларининг кўплаб поймол этилиши жаҳон жамоатчилигини, Афғонистоннинг бевосита қўшинлари бўлган Марказий Осиё мамлакатларини ташвишга солмоқда. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов раислигида Миллий Хавфсизлик кенгашининг махсус мажлиси шу масалага бағишланди. Унда Афғонистондаги воқеалар чуқур таҳлил этилиб, республикамиз бу ердаги можарони тинч йўл билан ҳал қилиш тарафдори эканлиги таъкидланди, бу масалага доир тегишли қарорлар қабул қилинди. Шу кунларда Қозоғистон пойтахти Алматида Россия ва Марказий Осиё давлатлари раҳбарларининг олий даражадаги учрашуви ўтказилиши кутилмоқда.

***

Вашингтонда АҚШ Президенти Б.Клинтон ташаббуси билан ўтказилаётган Яқин Шарқ мамлакатлари раҳбарларининг олий даражадаги учрашуви жамоатчилик диққат марказида турибди. У ерда учрашувларнинг дастлабки кунлари аниқ самаралар берди дейиш қийин. Чунончи, Исроил Бош вазири Б.Натаняху ва Фаластин раҳбари Я.Арафат чоршанба куни Оқ уйда мухбирлар билан мулоқотдан бош тортдилар. Кейинроқ Б.Натаняху мухбирлар билан учрашишга рози булди. Эришилган натижалар ҳақидаги саволга биз бир-биримизни яхшироқ билиб олдик, дея жавоб қилди у. Исроил бош вазири мамлакатга қайтгач, биринчи навбатда Иордан Ғарбий қирғоғи ва Ғазо секторига туташ чегараларни очиш масаласини кўриб чиқишга ваъда берди.

***

НАТО ва Европа иттифоқи Адриатика денгизи блокадасини тўхтатдилар. БМТ Хавфсизлик Кенгаши Сербия раҳбарлигидаги Югославияга қарши жазо чорасини расмий равишда бекор қилди. Ҳар икки халқаро ташкилот жазо чораси қўлланган давр мобайнида 74 минг кема текшириш учун тўхтатилгани ва БМТ тақиқини бузган олти қоида бузувчи ушланганини маълум қилинди. Югославияга қарши жазо чоралари 1992 йили Сербиянинг Босниядаги урушда қўли борлиги учун белгиланганди. БМТ кузатувчилари назорати остида Боснияда бўлиб ўтган умумхалқ сайловларидан кейин жазо чоралари бекор қилинди.

Жаҳон матбуоти материаллари асосида.

6 октябрь — Ўқитувчилар куни

УМИДБАХШ ОДИМЛАР

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирининг ўринбосари ва Республика Халқ таълими, фан ходимлари касаба уюшмалари Марказий Қўмитасининг президиуми аъзоси Муртазо СУЛТОНОВ билан мулоқот

— ***Ҳурматли Муртазо ака, «Ўқитувчилар куни» байрамини нишонлаш тарихи ҳақида, умуман бу йил ушбу байрам қандай шароитда нишонланади, шу ҳақда гапириб берсангиз?***

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1993 йил 1 сентябрдаги фармонига биноан «Ўзбекистон Республикаси халқ таълими ходимлари куни» этиб октябрь ойининг биринчи якшанбаси белгиланган эди. 1993 йил декабрда эса Ўзбекистон Республикаси халқ таълими ходимлари кунини белгилаш тўғрисида Ўзбекистон Республикасининг Қонуни ҳам қабул қилинди.

Бу йил Республикамиз Халқ таълими ходимлари ўзларининг касб байрамларини тўртинчи марта нишонлайдилар.

Президентимизнинг яқинда матбуотда эълон қилинган «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази фаолиятини янада такомиллаштириш ва самарадорлигини ошириш тўғрисида»ги фармонини маориф ходимлари ҳам катта қувонч билан кутиб олдилар. Унда маънавиятимизни янада юксалтириш йўлйўриқлари кўрсатилган бўлиб, жумладан маориф соҳаси тўғрисида ҳам эътиборга молик фикрлар айтилган. Бу қутлуғ байрам «Ўқитувчилар ва мураббийлар куни» деб эълон қилиниши ҳамда дам олиш куни ҳисобланиши ўқитувчиларга бўлган эътиборнинг, ғамхўрликнинг намунасидир. Энди биз маорифчиларнинг байрами умумхалқ байрамига айланади.

— ***Бу йил ушбу байрам қандай шароитда нишонланмоқда?***

Республикамизда анъанага айланган «Ўқитувчилар куни» байрами кўтаринки руҳда, таълим соҳасида эришилган ютуқларимизни намойиш қилиш, бу жабҳада меҳнат қилаётган фидойи устозларни ҳамда қарилик гаштини сураётган меҳнат фахрийларини улуғлаш каби тадбирлар орқали нишонланади.

Ўзбекистонимиз ўз мустақиллигининг 6-йилига қадам қўйди. Бу давр ичида таълим тизимида ҳам улкан ўзгаришлар қилинди ва қилинмоқда.

Истиқлолимизнинг дастлабки йилларида лицей ва гимназиялар сони бармоқ билан санарли миқдорда бўлган бўлса, 1996-1997 ўқув йилининг бошига келиб уларнинг жами сони 280 дан ортиб кетди. Ҳар йили 60-70 нафар ўқувчиларимиз АҚШга бориб ўқиб келмоқдалар. Юзлаб ўқитувчиларимиз Франция, Германия, Англия, Япония, Исроил, Туркия ва бошқа давлатларга бориб тажриба алмашиб келмоқдалар. Ўз вақтида ўша хорижий давлатлардан келган ўқитувчилар бизнинг мактабларда ўқувчиларимизга чет тилларини ўргатмоқдалар.

Республикамизда бугун 9289 умумтаълим мактаби бор. Уларда 4949,6 минг ўқувчи билим олмоқда. Бугунгача мактабларнинг 5040 дан ортиғи МДХ ва хорижда чиқарилган компьютерлар билан жиҳозланди.

Бу йилги байрамимиз яна шу нарса билан файзлики, барча умумтаълим мактабларимизда 1-синфларга ўқишга келган кичкинтойларимиз лотин ёзувига асосланган алифбо билан ўқишни бошладилар. Биз бу борада ҳам жуда катта ишларни амалга оширдик ва мен фурсатдан фойдаланиб лотин алифбоси билан иш бошлаган барча ўқитувчиларимизни байрам билан алоҳида қутлайман, уларнинг ишларига омад ва зафарлар тилайман.

Байрамни ўтказишнинг ташкилий томонларига келсак, биз ҳар йилгидек Тошкент шаҳрига меҳнат фахрийларини, халқ ўқитувчиларини, ўз ишида ташаббус кўрсатиб, янгиликлар яратаётган мураббийларни, тарбиячиларни, халқ таълимини бошқариш соҳасида фидокорона меҳнат қилаётган соҳа раҳбарларини таклиф қиламиз. Байрам дастурига вазирлик раҳбарияти билан учрашувлар, Тошкент шаҳридаги илғор тажриба майдонлари иши билан танишиш, шаҳар бўйлаб саёҳат ва байрам тантаналарида иштирок этиш каби қизиқарли тадбирлар киритилган. Худди шундай байрам дастурлари ҳар бир вилоят, туман ва шаҳарларда, барча таълим муассасаларида ҳам тузилиб, тантанали равишда ўтказишни тавсия қилганмиз.

Халқ таълими ходимлари куни арафасида юртбошимиз И.А.Каримовнинг маорифчиларга йўллаган табриги ҳамда фармони барча халқ таълими ходимларига ўзгача руҳ бағишлайди.

Президентимиз Фармонига асосан 412 нафар халқ таълими фидойилари давлат мукофотлари билан тақдирландилар. Шундан 100 нафари «Соғлом авлод учун», 156 нафари «Халқ ўқитувчиси», 156 нафари «Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган ёшлар мураббийси»дир.

— ***Республика халқ таълими муассасаларида қанча бошланғич касаба уюшмалари ва касаба аъзолари бор, уларни ижтимоий ҳимоялаш жойларда қандай амалга оширилмоқда?***

— Республика халқ таълими касаба уюшмаларининг сони 1996 йилга келиб 14739 тани ташкил этади, унинг аъзолари сони эса 800 мингга яқиндир. Шу билан биргаликда бошланғич касаба уюшмалари халқ таълими ходимларининг манфаатларини ҳимоя этмоқдалар.

Республикамизда рўй бераётган ижтимоий-иқтисодий ўзгаришлар даврига касаба уюшмалари фаолиятига таълим, илмфан тизими ходимларининг ижтимоий, ҳуқуқий манфаатларини ҳимоя қилиш, бозор иқтисодиёти жараёнида улар турмуш шароитини тобора яхшилаш, дам олишини ташкил этиш, саломатлигини мустаҳкамлаш масалалари муҳим ўринни эгаллаб келди ва бундан кейин ҳам асосий вазифалардан бири бўлиб қолади.

Ҳаммамизга маълум, таълим ва фан тизимида меҳнат қилаётганлар ижтимоий ҳимояга муҳтож тоифага қарашли кишилардир. Буни яхши англаган ҳолда Республикамиз Президенти, ҳукуматимиз таълим ва фан тизимидаги муаммоларга алоҳида эътибор билан қараб келмоқдалар. Иқтисодий қийинчиликларга қарамай ушбу тоифа ходимларини иложи борича қўллаб қувватлашда, уларга нафақат маънавий, балки моддий ёрдам кўрсатишда барча имкониятларини ишга солиб келмоқдалар.

Бозор иқтисодиётига ўтиш даврида таълим тизими ходимларини ижтимоий қўллаб-қувватлашда жойлардаги ҳокимиятлар, ҳомийлар, оталиқ ташкилотлари ва айрим шахсларнинг жонбозлик кўрсатиб келаётганликларини ҳам алоҳида қайд этиш жоиздир. Масалан, Фарғона вилоятининг Валиқ қишлоғида истиқомат қилувчи тадбиркор Набижон Махмудов ўз ҳисобидан 10 млн. сўм маблағ сарфлаб 422 ўқувчига мўлжалланган икки қаватли мактабни қишлоқ ўқувчиларига совға қилди. Қорақалпоғистон Республикаси, Нукус тумани, Хўжановул қишлоғининг 4-сон мактаб ўқитувчиси Алланиёз Утаниёзов эса ўз қўли билан 50 ўринга мўлжалланган болалар боғчаси ва икки хонали тиббиёт пункти, Шотловул қишлоғида эса ўғли Ажиниёз билан — бошланғич мактаб қуриб берди. Бундай мисолларни республиканинг қатор туман, шаҳар ва қишлокларида ҳам учратиш мумкин.

Бу ўринда шуни ҳам қайд этиш керакки, вилоятлардаги қатор оталиқ ташкилотлар, хўжаликлар раҳбарлари ҳам бу борада ибратли ишларни амалга ошириб келмоқдалар. Андижон, Бухоро, Қашқадарё, Самарқанд, Сурхондарё вилоятларида, Тошкент шаҳрининг Сирғали, Шайхонтоҳур туманларидаги олиб борилаётган ишлар мақтовга лойиқдир.

Самарқанд вилоятининг Самарқанд, Жомбой туманлари ҳокимиятларининг туман педагог ходимларини ижтимоий ҳимоялаш борасида олиб бораётган ишларини алоҳида таъкидлаш лозим. Самарқанд тумани фармойишига биноан, тумандаги 547 кам таъминланган ўқитувчи оилаларга, ҳар бирига 250 сўм миқдорида ёрдам ажратиб келинмоқда. 500 педагог ходимга жами 250 минг сўм ёрдам кўрсатилди, 665 та иқтидорли болаларга шу йилдан бошлаб 100 сўм миқдорида стипендия жорий этилган.

— ***Халқ таълими ходимларига берилаётган имтиёзлар, касаба ташкилотлари иши мазмуни ҳақида тўхталсангиз.***

— Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Ўқитувчи меҳнатини қадрлаш, уларни ижтимоий ҳимоялашга жиддий эътибор бермоқда. Ўқитувчилар маошини ошириш, уларга турли ижтимоий имтиёзлар бериш бўйича Республика Президентининг бир қатор фармонлари чиқарилди. Булар ўқитувчиларга яшаб турган уйларини текин хусусийлаштириб бериш, шахсий уй-жой қуриш учун биринчи навбатда ер участкалари ажратиб бериш, коммунал хизматлар, сув, электр энергиясидан шаҳарларда 50 фоиз, қишлоқ жойларда эса бепул фойдаланиш ва бошқа имтиёзлар ўқитувчи шахсига чинакам ғамхўрликнинг ифодасидир.

Ҳозирги кунгача 97 минг 968 нафар педагог ходимлар ўзлари яшаётган давлат уйларини 21 минг 946 нафари эса ташкилотлар тасарруфидаги уйларни хусусийлаштириб олишди. 38 минг 879 нафар Халқ таълими ходимлари шахсий қурилиш учун ер майдонлари билан таъминландилар.

Халқ таълими тизимида 489 минг 256 нафар таълим ходимлари берилган барча имтиёзлардан баҳраманд бўлмоқдалар. Шаҳар транспортидан имтиёзли фойдаланаётган умумтаълим мактабларининг ўқитувчилари сони 83 минг 343 нафарни ташкил этди.

Бозор иқтисодиётининг кейинги босқичларига қадам қўймоқдамиз. Шундай экан, бошланғич касаба уюшма ташкилотларининг иш мазмуни ҳам ўзўзидан такомиллашиб бориши керак. Бу борада кўп ташкилотларда дадил қадамлар ҳам қўйила бошланди.

Халқ таълими органларида кичик корхоналар ташкил этилган. Бугунги ишга Марғилон, Хива, Урганч шаҳарлари, Самарқанд тумани касаба уюшмаси қўмиталари қошида кичик корхоналар ташкил этиш арафасида турибдилар.

Бюджетдан ташқари маблағ ишлаб топиш масалаларида ҳам бир мунча силжишлар кўзга ташланмоқда. Масалан, Бухоро вилоятининг бир қатор мактабларида зардўзлик, гилам тўқиш, кийим тикиш, сопол идишлар ясаш, ҳунармандчилик бўйича цехлар, Андижон, Наманган, Фарғона, Сурхондарё вилоятлари мактабларининг ер участкаларида эса терак ўстириш ёки Сурхондарё, Қашқадарё, Хоразм вилоятларида ҳокимиятлар томонидан мактаблар учун ажратилган ер участкаларида пахта, картошка, пиёз, ем-хашак етиштириб қўшимча даромад топмоқдалар.

Бюджетдан ташқари топилган 10 мингдан 800 минг сўмгача маблағлар мактабларнинг махсус ҳисоб рақамларида сақланиб, улар асосан кўп болали, кам таъминланган оилаларга, ўқитувчи ва ўқувчилар учун имтиёзли овқатланишлари, мактабларнинг моддий техника базасини мустаҳкамлаш каби мақсадларга сарфланмоқда.

— ***Вазирлар Маҳкамасининг «2000 йилгача бўлган даврда Ўзбекистон Республикаси қишлоқ ижтимоий инфраструктурасини ривожлантириш дастури тўғрисида»ги қарорнинг ижроси қандай бажарилмоқда?***

Ўзбекистон Республикаси ҳукумати халқ таълими муассасаларининг моддий-техника негизини мустаҳкамлаш ишига ҳар доим алоҳида эътибор бериб келмоқда.

Республикамиз мустақилликка эришгандан буён иқтисодий мураккабликларга қарамай таълим муассасалари учун янги бинолар қурилиши уларни замонавий техника воситалари, мебеллар, асбоб-ускуналар билан жиҳозлаш ишларига бўлган эътибор йил сайин ортиб бормоқда.

Президентимиз И. А. Каримовнинг республика фаоллари йиғилишида қишлоқ мактабларининг аҳволи, уларнинг ҳозирги замон талабларидан анчагина орқада қолиб кетганлиги ҳақида куюниб гапирганлари ва Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йил 6 январдаги 11-сон қарорига асосан республикамиздаги ҳар бир қишлоқ мактаби инвентаризациядан ўтказилиб чиқилди. Инвентаризация натижаларига кўра 2000 йилгача бўлган давр ичида қишлоқ мактаблари учун замонавий бинолар қурилиши, уларни замон талабига мос равишда жиҳозлаш ишлари режалаштирилди. Бу режа Вазирлар Маҳкамасининг 21 майдаги 182-сонли «2000 йилгача бўлган даврда Ўзбекистон Республикаси қишлоқ ижтимоий инфраструктурасини ривожлантириш дастури тўғрисида»ги қарорида ўз аксини топди.

Қарорга қишлоқ мактабларини ичимлик суви билан таъминлаш, газлаштириш, телефонлаштириш ва бошқа масалалар ҳам киритилган. Айниқса, республикамизда мавжуд бўлган носоз ҳолатдаги мактаблар ўрнига дастлабки 2 йил ичида бинолар қуриш мўлжалланганлиги диққатга сазовордир.

Президентимиз И. А. Каримовнинг саъйи ҳаракатлари, мустақиллигимиз шарофати билан бу долзарб масала ниҳоясига етадиган бўлди. Вазирлар Маҳкамасининг 182-қарори ижроси ўз самарасини бера бошлади. 1996 йилнинг 8 ойи мобайнида 20 та эски мактаблар ўрнига янги бинолар қурилиб, фойдаланишга топширилди.

1996 йилда 62830 ўқувчига мўлжалланган умумтаълим мактаблари бинолари қурилиб, фойдаланишга топшириш режалаштирилган эди. Шу йилнинг 8 ойи ичида 28911 ўқувчига мўлжалланган мактаб бинолари фойдаланишга топширилди.

Барча халқ таълими тизимида 1996-1997 йил кузги-қишки мавсумга тайёргарлик ишлари ўқитувчилар байрами кунигача тугатиш чора тадбирлари кўрилди.

— ***Халқ таълими ходимларига тилакларингиз?***

Ўқитувчи — улуғ ном. У мустақил жумҳуриятимизнинг келажаги бўлган ёш авлоднинг илк мураббийси, севикли устозидир. Уларнинг шарафли меҳнати бебаҳо ва бекиёсдир. Янги давлатимизнинг пойдеворини мустаҳкамлаш ишининг фаол аъзосидир. Мен барча мураббий устозларга, касбдошларимга, мактаб остонасига илк қадам қўйиб ҳаяжонланиб, шайланиб турган ёш ўқитувчиларга сиҳат саломатлик тилайман, умид ва орзулари доимо барқарор бўлсин дея тилак билдираман.

Суҳбатдош Б. Турдиев.

АМИР ТЕМУР ЎТГАН ЙЎЛЛАРДАН

Андижон вилоятининг Балиқчи туманидан уруш ва меҳнат фахрийлари гуруҳи республика бўйлаб сафарга чиқди. Сафардан кўзда тутилган мақсад Амир Темур номи билан боғлиқ бўлган тарихий жойларни бориб кўришдир.

Туман ҳокимлиги ташаббуси билан ташкил этилган бу сафар бу ерда буюк соҳибқирон юбилейига бағишлаб режалаштирилган тадбирлар катта дастурининг бир қисмидир.

Оқсоқоллар Амир Темур ватани — Шаҳрисабзда, шунингдек, Самарқандда, буюк аждодимиз ҳаёти ва фаолияти билан боғлиқ бошқа жойларда бўлдилар. Улар Амир Темур даврида барпо этилган ажойиб меъморий ёдгорликлар, улардаги таъмирлаш ишлари билан танишдилар. Фахрийлар кўрган-кечирганларини Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги байрами кунларида ёшлар билан бўладиган учрашувларда сўзлаб берадилар.

ҚИШКИ МАВСУМ ОЛДИДАН

Тошкентдаги «Турон» санаторийсида республика шифо масканларининг қишки мавсумга тайёргарлигига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Йиғилишни республика санаторий-курортлар бирлашмасининг бошлиғи Ҳалим Маҳмудов бошқарди. Йиғилишда республикамиздаги санаторий-курортлар ва дам олиш уйларининг бошлиқлари ҳамда «Узкурортқурилиш» трестининг масъул ходимлари, таъминотчи ташкилотларнинг вакиллари иштирок этдилар.

Санаторий ва оромгоҳларда аҳолига хизмат кўрсатиш борасидаги ютуқ ва камчиликлар хусусида Ҳалим Маҳмудов батафсил тўхталди.

Музокарада сўзга чиққанлар санаторийларни моддий жиҳатдан таъминлаш, малакали шифокорлар билан мустаҳкамлаш зарурлигини гапирдилар.

Дам олувчиларга, айниқса, оилавий дам олувчиларга қулай шароит яратиш, уларни зарур дори-дармонлар билан таъминлаш йиғилиш иштирокчиларининг диққат марказида бўлди. «Ботаника» санаторийси директори Эркин Маъдиев, «Чинобод» санаторийси директори Насим Зуфаров, «8-Март» санаторийси директори Гулчеҳра Иброҳимова, «Бўстон» санаторийси директори Ғулом Бўрихўжаев, «Турон» санаторийси директори Мирабзал Юнусовлар мазкур шифо масканларидаги муаммолар ечими билан боғлиқ масалаларга тўхталдилар.

Санаторий-курортларнинг фаолиятини такомиллаштириш борасидаги намунали хизматлари учун бир қатор ходимлар фахрий ёрлиқлар билан тақдирландилар.

М. ИБРОҲИМОВ,
бош ҳуқуқ назоратчиси

Дон ризқ-рўзимиз. Тошкент туманидаги Ўзбекистон жамоа хўжалиги аъзолари кузги дон экишни қизғин олиб боряптилар. Суратда: (чапдан) ҳосилот Бахтиёр Эрназаров, бош ҳосилот Карим Раҳимов, бригадир Илҳом Рихсиев.

Н.МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

Касабақўм: у бугун қандай бўлиши керак?

ПУЛ: АСОСИЙ РАҒБАТЛАНТИРУВЧИ ОМИЛ

Меҳнаткашларнинг иш жойига бўлган ҳурмат-эътибори биринчи галда моддий манфаатдорлик билан асосланишини тан олмай илож йўқ. Бинобарин, Россия ва бошқа иқтисодий соҳада тикланаётган мамлакатлардаги корхоналарда тўлов қобилиятининг пастлиги туфайли меҳнаткашлар томонидан турли хил низо ва норозиликлар чиқиб турибди. Ишчи ўз вазифасини юз фоизга бажарган тақдирда ҳам корхоналар ҳисобида нақд маблағнинг йўқлиги катта муаммолар келтириб чиқараётир.

«Нақд маблағ муаммоси» бизнинг республикада ҳам мавжудлигидан кўз юмиб бўлмайди. Лекин кенгроқ олиб қараганда умумий аҳволни ижобий баҳоласа бўлади. Ҳар ҳолда «Роҳат» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятида маошни вақтинча ушлаб қолиш, меҳнаткашлар моддий манфаатдорлигини сусайтириш ҳолларига йўл қўйилмаётир. Ҳозирги кунда ишчиларимизнинг ўртача ойлик маоши 3440 сўмни ташкил этади.

Тўғри, бозор муносабатлари шароитида бу маблағ меҳнаткашларни рағбатлантирувчи кучга эга эмас. Қолаверса, корхонамиз меҳнаткашларининг ўртача ёши 35—38 атрофида бўлиб, уларнинг аксариятида 3—4 нафардан фарзанди бор. Шунинг учун корхонамиз раҳбарияти бошланғич касаба уюшма қўмитаси билан ҳамкорликда ишлаб, меҳнаткашларни ижтимоий-иқтисодий ҳимоялашни бош мақсад қилиб олди. Бунинг учун корхонада иш унумини ошириш, янги ишчи ўринлари ташкил этиш йўлида изланишлар олиб борилаётир. Ҳиссадорлик жамиятида жами бўлиб 1200 нафар атрофида киши ишлайди. Иш вақти икки сменада, асосий технологик цехларда эса тўрт сменада жорий этилган. Масалан, яхна ичимлик қуювчи, идишлар цехи ҳамда тайёр маҳсулотлар цехида шундай. Кечки ва тунги сменадаги иш вақти учун меҳнаткашларимизга ўртача ойлик маошнинг 35 фоизи миқдорида қўшимча ҳақ тўланади.

Бундан ташқари 150 нафар атрофидаги ишчиларимиз соғлиқ учун зарарли ҳисобланган ишчи ўринларида фаолият кўрсатишади. Уларнинг маошига ўртача ойликнинг 8 фоиз миқдоридаги қиймати қўшиб берилади. Режалар ортиғи билан бажарилса ва бошқа ҳолатларда ишчиларга мукофот пуллари ажратиш тўғрисида касаба ташкилотимиз раҳбарият олдига таклиф билан кирган эди, бу масала ҳам ҳал бўлди. Шунингдек, ишчиларимизга овқатланиш учун талон бериб турамиз. Алоҳида топшириқ ёки иш ҳажми кўпайиб кетган ёзги мавсумда ишлаганларга кечки овқат бепул ташкил этилади.

Бугунги кунда касаба уюшма ташкилоти раҳбарлари ва фаолларини ташвишга соладиган масала меҳнаткашларнинг иссиқ овқат билан таъминланишидир. Баъзи корхоналарда ишчилар пул сарфлашдан ўзини тийиб, овқатланмай юрган ҳолларини кузатиш мумкин. Касаба уюшма қўмитасининг раиси, қолаверса, оддий ҳамкасаба сифатида корхоналардаги бундай аянчли воқеликни мен маъқулламайман. Чунки очнаҳор юрган кишининг меҳнат унумдорлиги паст бўлади, ундан кутилган самара ҳам натижасиз бўлиб қолади. Ана шу томонларни ҳисобга олиб, биз меҳнаткашларимизнинг овқатланиши учун барча қулайликларни яратаяпмиз. Корхонада 3 та ошхона ишлаб турибди. Ишчиларимиз тушлик пайтида қимматли вақтларини йўқотиб корхонадан ташқарида эмас, балки барча афзалликларга эга бўлган ўз корхонаси қошида овқат билан таъминланади.

Аксарият ҳиссадорлик жамиятларида ишчиларни моддий жиҳатдан рағбатлантириб турган омил дивидендлардир. Дарҳақиқат, рентабеллиги юқори бўлган хўжаликларда дивидендлар ишчиларнинг асосий даромад манбаига айланиб бормоқда. «Роҳат» ҳиссадорлик жамияти жами 53911 та акция чиқарган бўлиб, шундан 31 фоизи 200 сўмлик номинал қиймат билан жамоага тарқатилган эди. 1995 йил учун тегишли бўлган дивидендлар ҳиссадорлик жамияти аъзоларига аллақачон тўлаб бўлинди. Корхонамизга кейинчалик ишга кирганларни ҳам моддий рағбатлантириш мақсадида акцияларимизнинг биржа савдоси учун ажратилган 15 фоизи ҳамда турдош корхоналарга тегишли бўлган 3 фоизини ўзимизнинг жамоа учун қайтариб олдик. Ҳозирги кунда хоҳ янги келган ишчилар бўлсин, хоҳ фахрийларимиз бўлсин, янги акциялардан бемалол сотиб олиш ҳуқуқига эга бўлдилар.

Маълумки, биз ишлаб чиқараётган маҳсулотлар нисбий олиб қараганда, мавсумий маҳсулот ҳисобланади. Яхна ичимликларга, асосан, ёз фаслида талаб кўпроқ бўлгани сабабли биз бу ойларда ишлаб чиқариш ҳажмини бир неча баробар оширамиз. Масалан, 1995 йилнинг 2 чорагида ишлаб чиқариш ҳажми 98053 минг сўм кўрсаткичда бўлса, 4 чоракда 54514 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилган. Банк соҳасида ўрнатилган тартиботга биноан бу йилги ойлик маош жамғармаси учун 1995 йилнинг 4 чораги асос қилиб олинган. Ваҳоланки, ушбу чоракдаги ишлаб чиқариш ҳажми меҳнатга ҳақ тўлаш учун у қадар ҳаққоний эмас, менимча.

Шубҳасизки, моддий таъминот, иқтисодий муҳофаза жабҳаси ишчи-ходимларни меҳнат жойларига бўлган ишончини, меҳрини белгилайди. Бугунги кунда касаба уюшма ташкилоти фаолларининг биринчи галдаги вазифаси жойларда меҳнатга ҳақ тўлаш соҳасини мувозанатга келтириш, кишиларда ўз касби, ҳамкасабаларига бўлган ижобий муносабатларни шакллантиришдан иборат.

Любовь ЛЁВОЧКИНА,
«Роҳат» ҳиссадорлик жамияти касаба уюшма қўмитасининг раиси.

«Ишонч»нинг ҳуқуқий маслаҳатхонаси

АҲОЛИ СОҒЛИҒИНИ САҚЛАШ ЙЎЛИДА

Бугунги суҳбатимиз аҳолини ижтимоий ҳимоялашга қаратилган муҳим ҳуқуқий ҳужжатлардан бири бўлган «Фуқаролар соғлиғини сақлаш тўғрисида»ги Қонун хусусида бўлади. Уни Ўзбекистон кимё санаоти ходимлари касаба уюшмалари Марказий Қўмитасининг Бош ҳуқуқ назоратчиси Абдувоҳид АҲМЕДОВ олиб борадилар.

1996 йил 29 август куни Ўзбекистон Республикасининг «Фуқаролар соғлиғини сақлаш тўғрисида»ги Қонуни қабул қилинган бўлиб, ушбу Қонун матбуотда эълон қилингандан сўнг, яъни 1996 йилнинг 14 сентябридан бошлаб амалга киритилди.

Мазкур Қонун беш бобни ўз ичига олган 47 моддадан иборат:

I. Боб. Умумий қоидалар (1-12-моддалар);

II. Боб. Фуқароларнинг соғлиғини ҳуқуқий жиҳатдан муҳофаза қилиш (13-28-моддалар);

III. Боб. Фуқароларга тиббий-ижтимоий ёрдам кўрсатиш (29-35-моддалар);

IV. Боб. Тиббий экспертиза (36-40-моддалар);

V. Боб. Тиббиёт ва фармацевтика ходимлари (41-47-моддалар);

Бозор иқтисодига ўтиш шароитида ушбу Қонундаги энг муҳим афзалликлардан бири республика аҳолисининг барча қатламлари ва тоифаларининг тиббий ёрдамдан баҳраманд бўлиш ҳуқуқига эга эканлигининг эътироф қилинишидир.

Мазкур Қонуннинг 2-моддасида қайд этилганидек, фуқаролар соғлиғини сақлаш тўғрисидаги қонун ҳужжатларининг асосий вазифалари қуйидагилардан иборат:

— Фуқароларнинг соғлиғини сақлашга доир ҳуқуқлари давлат томонидан кафолатланишини таъминлаш;

— фуқароларнинг соғлом турмуш тарзини шакллантириш;

— давлат органлари, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, жамоат бирлашмаларининг фуқаролар соғлиғини сақлаш соҳасидаги фаолиятини ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солиш.

Шунингдек, Қонуннинг 8-моддасида алоҳида таъкидланадики, давлат бюджети ҳисобидан таъминланадиган даволаш-профилактика муассасалари аҳолига бепул тиббий хизмат кўрсатади.

Мулкчиликнинг турли шаклларига ва айниқса, хусусий мулкчиликка асосланган ишлаб чиқаришга оммавий ўтилаётган ҳозирги шароитда ишчи ходимларнинг соғлиғини муҳофаза қилиш масалаларининг Қонунда акс эттирилганлиги айни муддаодир. Яъни, 17-моддада белгиланишича, иш берувчилар ўз ходимларининг мажбурий тиббий кўрикдан ўз вақтида ўтиши учун ва мажбурий тиббий кўрикдан ўтмаган шахсларни ишга қўйиш натижасида фуқароларнинг соғлиғига етказилган зарарли оқибатлар учун жавобгар бўладилар.

Шунингдек, Қонунда белгиланишича, тиббиёт нуқтаи назаридан шуғулланиш номақбул деб топилган айрим турдаги касб-кор ва юқори даражада хавфли манба билан боғлиқ фаолиятлар рўйхати Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан Ўзбекистон Республикаси Меҳнат вазирлиги ва Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши билан биргаликда белгиланади. Ушбу рўйхат беш йилда камида бир марта қайта кўриб чиқилади.

Оила соғлиғини сақлаш ва оилавий шифокор танлаш ҳуқуқи (18-модда), вояга етмаганларнинг тиббиёт соҳасидаги ҳуқуқлари (19-модда), пенсия ёшидаги фуқароларнинг тиббиёт соҳасидаги ҳуқуқлари (21-модда), ногиронларнинг шу соҳадаги ҳуқуқлари (22-модда) ва айниқса беморлар ҳуқуқининг қонунда кафолатланиши ҳамда тиббий ёрдам кўрсатиш вақтида беморнинг соғлиғига зарар етказилгани учун даволаш муассаси ва айбдор тиббиёт ходимининг жавобгарликка тортилиши мумкинлиги (24-модда), инсонни биологик объект сифатида жалб этиб тажрибалар ўтказишнинг мумкин эмаслиги (34-модда) ва ҳакозолар ушбу Қонуннинг ижтимоий аҳамиятини оширади.

Қонунга биноан, Ўзбекистон Республикасида тиббиёт ва фармацевтика фаолияти билан шуғулланиш ҳуқуқига фақат олий ва ўрта махсус тиббиёт ўқув юртини тамомлаган ҳамда диплом ва лицензия олган шахсларгина эгадирлар. (41-модда).

Шунингдек, 42-моддага кўра олий ёки ўрта махсус тиббий маълумот тўғрисидаги дипломга ҳамда лицензияга эга бўлган тиббиёт ходимлари хусусий тиббиёт амалиёти ва табиблик билан ҳам шуғулланишлари мумкин.

Хулоса қилиб айтганда, Ўзбекистонда демократик-ҳуқуқий давлатни ва адолатли жамиятини барпо этишда, шунингдек, мамлакат фуқароларининг соғлиғини таъминлашда ва соғлом авлодни вояга етказишда мазкур қонуннинг аҳамияти каттадир.

КУЙ ҚЎШИҚЛАРГА УЛАНДИ

Тошкентдаги 73-ўрта мактабда «Ўқитувчилар кунига бағишланган кеча» бўлиб ўтди. Тантанали кечани мактаб директори Л. Саидова кириш сўзи билан очиб, байрам муносабати билан туман халқ таълими бўлими томонидан мукофотланганларга фахрий ёрлиқлар ва қимматбаҳо совғаларни топширди. Шундан кейин жажжи кичкинтойлар ўз устозларини мадҳ этувчи шеърлар ва қўшиқлар айтдилар. Кеча ёш қизиқчиларнинг ичак-узди ҳангомаларига , куй-қўшиқларига уланди. «Соғлом авлод учун» ордени нишондори Л. Саидова бошчилик қилаётган мазкур билим масканида ёшларни тарбиялашда ибратли ишлар амалга оширилмоқда.

Энг қувончлиси шуки, мактаб жамоаси шу кунларда мактабнинг қутлуғ 60 ёшлик тўйини нишонлаяпти.

Биз ҳам мактаб жамоасини қўшалоқ байрамлар билан қутлаймиз. Байрамлар байрамларга уланаверсин.

Алишер РЎЗИМОВ.

ЁШЛАР ҲИССАСИ

«Камолот» жамғармасининг Бука тумани бўлим ташаббуси билан 75 кишилик зарбдор ёшлар бригадаси ташкил этилди. Бу борада бўлим етакчиси Мурోджон Салимбоевнинг хизматлари катта бўлди. Зарбдор ёшлар бригадаси тумандаги Бўстон жамоа хўжалигида пахта термоқда. Илғор теримчилардан Одил Мадиёров, Баҳодир Исоқов, Барно Жуманазарова, Дилафрўз Худойназарова, Шерзод Йўлдошев бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар. Уларнинг ҳар бири туманда бунёд этилаётган 42 минг тонналик хирмонга кунига 100 килограммдан ошириб ҳисса қўшаётирлар.

Ҳ. АВВАЛОВ.

Меҳригиё

НАЖОТ ЯПРОҒИ

ТошПМИнинг 2-клиникасига Японияидан келтирилган даволаш асбоб-ускуналарини кўриш баҳонасида бўлимларни айланар эканман, «сунъий буйрак» бўлимида нажот истаб ётган болаларга кўзим тушади. Беҳосдан адабиёт дарсида ўз ўқувчиларим билан ўтказадиган «ўхшатиш» ўйиним эсимга тушиб кетади. Қуёш нимага ўхшайди? Ёмғир-чи? Сўрайман ҳаёлимда мен болакайлардан. Ёмғир уларнинг наздида, менинг ўқувчиларимдан фарқли ўлароқ, оналарининг кўз ёшларига, қуёш нурлари эса умид учқунларига ўхшаса керак. Қуёш эса сеҳргар. Албатта, болаларни даволовчи сеҳргар. Ҳеч эътибор берганмисиз: меҳр ва сеҳр сўзларини биргина ҳарф ажратиб туради. Бу меҳрнинг сеҳрга жуда яқин турганидандир. «Бўлимга Японияидан келтирилган «Фрезениус» фирмасининг «сунъий буйрак» аппаратлари яна қанча бетоб болалар буйрагининг фаолиятини тиклайди, келажакда эса «буйракни кўчириб ўтказиш марказида» қанчадан-қанча норасидаларни ўлим чангалидан олиб қолади.

Ёшлигимда ўқиган бир чет эллик ёзувчининг асари беҳосдан эсимга тушади. Сўнгги кунларини санаб тўшакка михланиб ётган болакай ҳали куз шамоли учириб улгурмаган учта баргга нажот кўзини тикиб ётади. Ана шу барглар узилса унинг ҳам ҳаёти узилиши керак. Биринчиси, иккинчисини шамол олиб учади. Аммо учинчи барг қилт этмайди. Ҳар тонгда кўзини очган болакай унинг борлигини кўриб ҳали яшашига ишонади. Бир неча кунлардан кейин бола ҳаётдан кўз юмади. Қарашса, барг ҳамон қилт этмай турар экан. Кейин билишса, бу барг ҳақиқий эмас экан. Болакайнинг фикрини билган рассом уни мўйқалам билан дераза ойнасига чизиб қўйган, ҳақиқий учинчи барг эса бола тириклигида узилиб кетган экан. Болаларнинг соғлиги йўлида ҳар бир киши ўз касби, истеъдоди, топқирлиги, имконияти даражасида ҳаракат қилса, бетоблар сони яна қанча миқдорга қисқарар эди.

Қуёшнинг заррин нурига улашиб тушган умид учқунлари келтирган сеҳргарлар тимсолида мен эзгулик йўлида қадам ташлаган барча кишиларни кўриш мумкин, деб тушунаман. Хусусан, Ўзбекистон шифохоналари учун ва шулар қаторида ТошПМИ клиникасига замонавий тиббиёт асбоб-ускуналари Японияидан олиб келинишига бош-қош бўлган Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазири Ш.Каримовнинг эзгу ишлари диққатга сазовордир. Тошкент Педиатрия Тиббиёт институтининг клиникасига бу асбобларнинг келтирилиши ва институт тасарруфида жаҳон талабларига жавоб берувчи биринчи болалар жарроҳлик марказининг ташкил қилинишига фаол ҳисса қўшган шу марказнинг бошлиғи А.Сулаймонов ҳам болалар саломатлиги йўлида тинмай меҳнат қилган фидойи кишилардандир.

Шоқодир Дониёрович Бейсенов — «Сунъий буйрак» бўлими бошлиғи. У клиникага келтирилган «сўнгги авлод» аппаратлари билан таништирар экан, бу аппаратлар ўткир ва сурункали буйрак етишмовчилигида ҳамда буйракнинг бошқа оғир жароҳатларида унинг иш фаолиятини анча йилларга чўзиш учун ёрдам берувчи аппарат эканлиги ҳақида сўзлади. Ускуналар ишлаши учун зарур бўлган тузлар, диализаторлар бу аппаратлар билан биргаликда келтирилган. Бўлимнинг келажакдаги режаларидан яна бири — етук муҳандис шифокорларни ўқитишдан иборат.

ТАНАСИ БОШҚА ДАРД «БИЛАР»

Бу мақолни Японияидан келтирилган кардиомонитор ҳақида айтиш мумкин. У гўё дардни ҳис қилганга ўхшайди. «Ундаги яхши хусусиятлардан бири, — дейди анестезия ва реанимация бўлимининг ассистенти Анвар Юсупов, — монитор нафақат касалларнинг аҳволини назорат қилиб туриши, балки касалда салбий томонга ўзгариш бўлган тақдирда ёрдамга чақиришидир». Бу хабарларнинг сигналидир. Масалан, касалнинг пульси ўзгарса ёки бўлмаса қон босими тушса, сигнал ёрдамга чорлайди. Аммо уларнинг бошқа ажойиб жиҳати-хотираси. Назоратдаги беморнинг исталган муддатда аҳволи қандайлигини биргина мурватни босиб билиб олиш мумкин. Шу билан бирга улар касалларнинг босим, ҳарорат, пульс ўзгаришларининг карталарини ҳам чизишадилар, бу эса навбатда ҳамшираларнинг ишини анча енгиллаштиради.

Карпиожарроҳлик бўлимининг мудири Дониёр Пирназаров эса «Гиотер» аппаратининг тана ҳароратини операцияга мос ҳолатга келтиришини сўзлайди. Чунки жарроҳлик муолажаси пайтида миянинг кислородга бўлган талаби ниҳоятда паст бўлиб, бу совутиш мияни тирик ҳолда ушлаб туриш учун зарурдир.

НУР БОРУ, СОЯ ЙЎҚ

Бўлимларни айланиб катта ва қимматли асбоблар билан бирга тиббиёт ходимларининг ишларини енгиллаштирувчи, умуман даволаш ишларининг сифатини оширувчи асбоблар ҳам келтирилганлигининг гувоҳи бўламиз. Мана бу электр аппарат қон йиғилганда, нафас йўлидаги чиқиндиларни тортиш учун ишлатилади. Унинг ёнидаги тарози эса ҳаддан ташқари, микрограммгача аниқ бўлиб, у бологик жараёнда ишлайди.

Анестезиологик жарроҳлик бўлими мудири Кимсанбой Боймирзаев эса бизга бошқариш пульти орқали турли ҳолатга келадиган операция столини кўрсатди. Жарроҳлик муолажасидан кейин касални ёнбошлатиш, бошини ёки оёқ қисмини баландлатиш ҳам қўл кучи билан анча уриниш талаб қилинарди. Столнинг пульт орқали бошқарилиб ҳаракатга келиши эса шифокорлар учун ишлаш шароитида қулайлик яратади.

«Қўлингизни бир қўйиб кўринг-а, — дейди бош шифокор ўринбосари Мавжуда Расулова, — Кўрдингизми, ҳеч қандай соя йўқ. Илгари 8-9 та чироқлар ўрнатилар, аммо улардан ҳам соя тушар эди, бу эса ўз навбатида жарроҳнинг бевосита иш бажараётган объектини кўришини маълум даражада қийинлаштирар эди». Янги чироқ автоматик ҳаракат қила олиши ва нурни янада қувватлантиришга хусусиятига ҳам эгадир. Бўлимдан чиқиб кетар эканман, операцияга ҳозирланаётган яна бир беморнинг проктопластик операциясига чин кўнглимдан омад тиладим. Уни бажарувчи профессор Амин Сулаймонов ҳозирланаётган эдилар.

СОАТИГА 200 ХИЛ ТЕКШИРУВ

«Биокимё қонни текшириш лабораториясида ўрнатилган «Оптима» аппарати соатига 200 хил қон текширувини ўтказиш билан характерланади», — бу сўзларни Мавжуда Хакимовна қандайдир ҳаяжон ва ифтихор билан айтди. Ҳақиқатан ҳам, бу аппаратларнинг клиникага олиб келиниши нафақат қон текширувининг сифатини оширди, балки ҳамширанинг ишини енгиллаштирди. Илгари ҳар бир текширув учун улар қоннинг маълум миқдорини гоҳ у, гоҳ бу дори билан реакцияга киргизишар, бунинг натижаларини қўлда ёзишарди. Янги аппаратлар ҳам қоннинг, ҳам вақтнинг, ҳам меҳнатнинг тежалишига хизмат қилади. Улар инсоннинг гормонал, иммунологик қобилиятини текширишда ҳам аҳамияти беқиёсдир.

Зулфия Батиршина — физиотерапия бўлимининг бошлиғи. У киши ҳам бўлимга келтирилган анжомлар ҳақида сўзлар эканлар, шамол ва пуфакчали ванналарнинг даволаш усуллари ва аҳамияти ҳақида тўхталиб, ўзлари сезмаган ҳолда бўлим ишлари тўғрисида ҳикоя қила бошлайдилар:

«Бу бўлимдагилар ҳақиқий сеҳргарлар, — дейди Мавжуда Ҳакимовна. — Мўъжизалар яратадилар. Яқинда бирор сўз айта олмаган соқов болани гапирадиган қилиб чиқаришди».

Улар ўз иш усулларини нафақат терапия, балки игна, рефлекс ва дуликуляр терапия усулларидан ҳам унумли фойдаланиб бажаришмоқда. Бу бўлимда Жанубий Кореядан келган шифокор Ха бир йилдан бери ўзининг даволаш усуллари орқали бўлимда даволанаётган ва бошқа беморларга ёрдам қилмоқда. Ўз даволаш усулларини тиббий мутахассисларга ҳам ўргатмоқда.

Муолажа бўлимига ўтар эканмиз, Зулфия Харисовна парафин билан даволаш учун ишлатиладиган программалаштирилган япон аппаратини кўрсатади. Аввал парафин билан даволаш учун у иситилар, сўнг касалнинг маълум бир қисмига қўйилар эди. Ундан тегиши мумкин бўлган доғлар учун эҳтиёт чоралари кўрилар ва бу ишлар анча вақтни оларди. Янги аппарат бу ишларнинг барчасини ўзи бажаради. Клиникада янги очилган қон-томир бўлими ходимлари ва унинг бошлиғи Уктам Ҳамроев ишлари ҳам таҳсинга лойиқдир.

Мен бу марказдан чиқиб кетар эканман, болалар умрини узайтираётган, деразаларга кузги барг расмини чизаётган мўйқалам соҳибларини кўргандек бўлдим. Улар болакайлар умрини бир-икки кунга эмас, жуда кўплаб йилларга узайтирадилар. Чунки уларнинг қалби мўъжизалар яратиш истаги билан ёнмоқда.

Кавсар ТУРДИЕВА,
филология фанлари номзоди,
ТошПМИ катта ўқитувчиси.

ОИЛА ДАВРАСИДА

«ҲОЖИ ОТА»

(Лавҳа)

Гулистон шаҳридаги вилоятлараро автобуслар бекатига бориб қолсангиз бир киши диққатингизни жалб этади: оппоқ соқолли, тишлари оппоқ садафдай, жуссаси кичик, қарашлари ўткир; ўта ҳаракатчан, тиллари бурро бу киши шу бекат нозими «Ҳожи ота» бўладилар. Уни бу ердагилар жуда яхши билишади. Чунки шу жойда 20 йилдан бери ишлайдилар. «Ҳожи ота» билан хоҳ рус тилида, хоҳ ўзбек тилида гаплашсангиз «тилга битган экан» дейсиз.

Отлари дейсизми? Дарвоқе, нега «Ҳожи ота?». Исмшарифлари Кароматулла Ҳожиакбар Қаҳҳоров бўладилар. «Ҳожи ота» дейишларига сабаб 1994 йилда ҳажга бориб келдилар. У киши асли Фарғона вилояти Бешариқ туманининг Рафқон қишлоғида 1931 йилда туғилганлар. 60-йилларда чўлқувар бўлиб, Сирдарё вилоятига кўчиб келиб, ўз бахтини топган. Чунки, 10 фарзандлик бўлдилар, 28 невара ва бир чевара ҳам зурриётни давом эттирмоқда.

«Ҳожи ота» олий маълумотли, касаба уюшма аъзоси. Тошкентдаги тўқимачилик институтини ўқиб битирганлар. Иш фаолиятини слесарликдан бошлаб, цех бошлиғи, пахта пункти мудири, директор ўринбосари ва директор даражасигача кўтарилган.

Ҳозир нафақа ёшида бўлса ҳам уйда ўтиролмайдилар, чунки ғайрати, чаққонлиги, шижоати шу қадар баландки, ишламаслик ҳеч ҳам мумкин эмас, у киши учун.

«Ҳожи ота» 1952-1955 йилларда Армия сафида ҳам хизмат қилиб қайтган. Шу туфайли-ми офицерга хос ихчам, тезкор ҳаракатини кўриб, бунчалик куч-ғайратни бахшида этган Аллоҳга таҳсин айтмай иложингиз йўқ. Меҳнат, ғайрат жўш урган қалбли инсонга бахт ҳам кулиб боқар экан. Нафақа ёшида бўлса ҳам унга ҳеч ким «Бўлди энди ота, ўринни бўшатиб уйда ўтиринг» дейишни хаёлига ҳам келтирмайди, чунки унча-мунча йигитлар у кишига бас келолмайди.

Бекат нозими «Ҳожи ота»ни гулистонликлар жуда ҳурмат қилишади. Чунки ишда тартиб, интизом бўлишини талаб қилади, бу масалада ўзи шахсан намуна, ибрат кўрсатади, ўрни келса аскияда ҳам «бир чўқишда қочиради». Улфатчиликни ҳам дўндиради.

— Сочи деган дам олиш масканига 20 йил қатнадим, «Совет даврида», — деди у биз билан суҳбатда. — Аммо билдимки, жонажон Ўзбекистонимизни ҳеч қандай Сочига алмаштириш мумкин эмас. Ватан ишқи билан гупирмаган қонни қон деманг, ўз элим, юртим деб курашмаган жонни жон деманг...

Юртимизда шундай шижоатли кишилар бор экан, юкимиз ҳеч қачон ерда қолмайди.

Садоқат ФАЙЗИЕВА.

Қатралар

ОНАЖОН

Ҳеч кимга ўхшамаган менинг меҳрибон мунисгинам. Қўлларингизни беринг, юзимга суртай. Бир кечалик бедор тунингиз ҳаққи ҳурмати оёқларингизга бош урай.

Сизга ўхшаган зот бормикин, ўзи бу дунёда, онажон? Умрингиз, кўз нурингиз, жамики орзу умидларингиз болаларингизга бахшида бўлди, онажон. Сиз — маъвосиз, Сиз — бетакрор гўзаллик рамзисиз, Сиз шоирлар таърифлаган муҳаббат тимсолисиз, онажон...

НОРИНИСО.

ФАРЗАНД

Салим ака яқинлашган отлиқни кўриб, аста отдан тушди. У билан қуюқ ҳол-аҳвол сўрашиб, хайрлашди.

Отлиқлар яна йўлда давом этдилар. Қаршидан Салим акадан ёши каттароқ отлиқ келди. Салим ака у билан қўлини кўксига қўйганича сўрашиб ўтди. Бундан ҳамроҳи ажабланди. Боисини сўради.

— Биринчиси қудам, қизим уникида, — деди Салим ака хўрсиниб...

ХОЛХЎЖА.

Ривоятлар

ШОҲ БОШИДАН АҒДАРИЛГАН ОШ

Кунлардан бир куни Ануширвони Одил азиз меҳмонлар шарафига зиёфат бераётган эди. Сарой дастурхончиси ошни Ануширвон олдига қўймоқчи бўлганида, оёғи этагига ўралашиб қолди, иссиқ ош шоҳнинг юзига тўкилди. Шоҳ уни калтаклашларини буюрди. Шунда айбдор товоқда қолган ошни шоҳнинг бошидан ағдарди.

— Эй бадбахт, бу нима қилганинг? — деди шоҳ ғазаб билан.

— Шоҳим, адолатинг мағрибдан машриққача кетган, — деди дастурхончи. — Мендан беихтиёр гуноҳ ўтди, ўлимга буюрмадинг. Мени ўлдирсанг бадном бўлардинг. Энди қасддан гуноҳ қилдим, ўлдирсанг — гуноҳкорни ўлдирган бўласан, ҳеч ким сени бадном қилмайди.

Ануширвон эса уни кечирди, ҳомийлик қилди.

ҚОШНИНГ АЛОМАТЛАРИ

«Қиёфат ул башар»дан (Қиёфа илми)

Кимнинг қоши қалин, узун ва мўйлари кўп бўлса, у кишининг такаббур, жоҳил ва ўзбилармонлигидан далолатдир.

Кимнинг қоши бир-бирига туташ бўлса, бундай киши улфат ва меҳрибон бўлади. Агар бу сифат эркак кишида бўлса, бундай эркак ўз хотинини яхши кўрадиган бўлади.

Ҳар кимнинг қоши узун ва қисқаликда ҳамда қораликда ўртача бўлса, мазкур кишининг фаросатли, диёнатли ва нозик табиатли эканидан далолатдир.

Ҳар кимда қошнинг учи ингичка бўлиб, аввали йўғон бўлса, бундай кишининг урушқоқ ва фитначи эканини билдиради. Агар қошлари баланд бўлса, ақли кам, ўзи такаббур бўлади.

Агар қошнинг мўйлари узун бўлса, бу мазкур кишининг ҳимматли, шижоатли, айни пайтда аччиғи тезлигидан далолатдир.

Шифобахш мевалар

ДЎЛАНА

Дўланадан киши толиққанда, ақлий ҳорғинликда, уйқусизликда, юрак атрофида оғриқ пайдо бўлганида даво сифатида фойдаланади. Ибн Сино дўлана мевасини ич кетишда тўхтатувчи восита сифатида тавсия этган.

Французлар дўлананинг гули, барги ва мевасини асабни тинчлантирувчи, тиришишдан ҳоли қилувчи, юракка дармон бағишловчи омил деб ҳисоблайдилар. Немислар эса дўлананинг гули ва мевасини юрак мушаклари зарарланганда ва қон айланиши фаолияти бузилганда, айниқса, кексалар учун фойдали деб ҳисоблайдилар.

ЁНҒОҚ

Ёнғоқ мағзи гижжаларни ҳайдаш ва уйқусизликда ишлатилади. Мағзини кунжут ёғи билан аралаштириб тайёрланган малҳам бурундаги яраларга суртилади. Ёнғоқнинг хомлигидаги қобиқ шираси экзема, дерматоз каби касалликларни даволашда ишлатилади.

Ибн Сино ёнғоқнинг барг ширасини илиқ ҳолида қулоқ ичи йиринглаганда томизган. Ёнғоқ пўстлоғидан тайёрланган қайнатмани бачадондан қон кетишини тўхтатишда омил сифатида тавсия этган.

Фойдали маслаҳатлар

ПЛЁНКАДАН ПАРДА ЯСАШ

Қиш келмоқда. Қишнинг қаҳратон совуғида уй ҳарорати иссиқлигини сақлашни биласизми? Бунинг учун кўпинча деразаларни ташқаридан парда билан ёпишга тўғри келади. Бу жуда сермашаққат иш бўлгани билан хонадонингиз ҳарорати қаҳратон совуқда ҳам иссиққина бўлади.

Кўпинча қўшимча изоляция сифатида магнит плёнкаларига маҳкамланган полиэтилен плёнкаларини парда ҳолида ишлатишни таклиф этамиз.

Магнит плёнкалар дераза кесакисининг тўрттала бурчагига иккитадан бурама мих ёрдамида маҳкамланади. Полиэтилен пардани маҳкамлаш учун плёнкани пўлатдан, энг яхшиси ферромагнитлисидан ясалгани маъқул. Табиийки, рангли металл ва магнит хусусияти бўлмаган қотишмалардан қилинган плёнкалар ярамайди.

Пўлат плёнкаларнинг ўлчамлари магнит плёнкалариникига мос келиши лозим. Уларнинг меъёрий ўлчамлари 15х250 мм, қалинлиги тахминан 3-4 мм. Исталганда ва имконият бўлса пўлат плёнкалар ўрнига қўшимча магнитлисини ўрнатиш мумкин. Бундай парда магнит плёнкаси ва пўлат плёнкасидан иборат магнит системасига осилган ҳолатда мустаҳкам ёпишиб туради. Шу билан деразанинг учинчи қавати самараси, бошқача айтганда, иссиқхона самараси вужудга келади. Хоналарда ҳарорат ва иссиқликни тежаш таъминланади. Яна шуни айтиш керакки, бундай пардани маҳкамлашда ғишт ёки бетон деворни тешишнинг ҳожати бўлмайди. Парда фойдаланишда жуда қулайдир, яъни осонликча ўрнатилади ва олиб ташланади. У ҳар қандай дераза конструкциясига бир хил даражада фойдалидир.

«Алла» конкурсидан кейинги ўйлар

ҲАЁТ ҚЎШИҒИ

Марғилон маданият ва истироҳат боғида Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг беш йиллиги ва соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишлаб алла ижрочиларининг учинчи анъанавий республика кўрик-танлови тантанали равишда очилди. Танлов Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги Халқ ижодиёти ва маданий-маърифий ишлар республика маркази, Фарғона вилояти ҳокимлиги маданият ишлари бошқармаси, Марғилон шаҳар ҳокимлиги томонидан ташкил қилинди. Уни ўтказишдан кўзланган мақсад, ўзбек халқининг қадимий урф-одатларидан бўлган алла қўшиқларини айтиш санъатини янада ривожлантириш, ҳар бир вилоятга хос бўлган алла услубларига сайқал бериш, энг яхши ижрочиларнинг маҳоратини кенг тарғиб қилиш йўли билан халқимизнинг унут бўлаётган шу анъанасини тиклашга қаратилган.

Танловда вилоятларда юқори ўринларни эгаллаган ижрочилар иштирок этмоқда. Улар, асосан, икки шарт бўйича, яъни ўз вилоятларига хос бўлган ва замонавий бастакорлар томонидан яратилган алла қўшиқларини ижро этиш билан маҳоратларини намойиш қиладилар.

Кенг жаҳонни тутсин кулгинг,
Овозаси алла.
Сенга очиқ истиқболинг,
Дарвозаси алла...

«Алла»... қандайдир бир сеҳрли сўз. У дарё сувларининг чулдирашига, сайроқи қушлар, булбул, читтак, қумри, беданаларнинг куй-қўшиқларига, табиатнинг ҳусну латофатига ўхшаб кетади. Кенгликлар лолага бурканган, бепоён осмону майсазорлар, ғира-шира эсаётган майин шабада ҳам алла оҳангига чўмиб қалқиб туради.

Мурғак бола ҳам янграётган аллага томон талпинади, чунки она меҳри билан қалбга ғунчалар иси, ҳандалак бўйи, ойдин кечада жимирлаб оққан ойдин сойларнинг сокинлиги жо бўлади. Ҳар биримиз ҳам дунё гўзаллигини илк бора алла садолари орқали ҳис қилганмиз. Зеро, бола бу янграётган алланинг илҳомчисидир. Ҳа, у онага завқ ва шавқ бағишлайди.

Буюк аллома Абу Али ибн Сино ўзининг «Тиб қонунлари» китобида алланинг аҳамияти ҳақида шундай дейди. «... Боланинг мижозини кучайтирмоқ учун унга икки нарсани қўлламоқ керак. Бири болани секин-аста тебратиш, иккинчиси уни ухлатиш учун айтиш одат бўлиб қолган мусиқа ва аллалашдир. Шу иккинчисини қабул қилиш миқдорига қараб боланинг танаси билан бадантарбияга ва руҳи билан мусиқага бўлган истеъдоди ҳосил қилинади.

Тоғлардаги шунқорим-а, алла,
Боғимдаги булбулим-а, алла,
Бешикдаги қоплоним-а, алла,
Қўлимдаги ботирим-а, алла.

Алла айтиб юрайин-а, алла,
Қўзичоғим болам-а, алла,
Катта бўлиб жоним-а, алла,
Ватанга содиқ бўла, алла.
Кўзимни нури-а, алла,
Меҳр-оқибатли бўл-а, алла.

«Алла» ижрочилари учинчи анъанавий республика кўрик-танлови якуни бўйича нуфузли ҳакамлар ҳайъатларининг Фарғона вилояти Марғилон шаҳрида ўтказилган кўрик-танловида ўзаро ижодий беллашувлар давомида қуйидаги вилоят бадиий ҳаваскорлик жамоалари ва алоҳида ижрочилар ғолиб деб топилдилар. Ҳамда уларни фахрий ёрлиқлар ва махсус совринлар билан тақдирлашга тавсия этилди:

1. Марғилон шаҳар ҳокимлигининг иккита махсус совринлари — Жиззах вилоят, Жиззах шаҳар маданият уйи бадиий жамоасига, —Тошкент вилояти қўшма бадиий-ҳаваскорлик жамоаси яккахони Муборак Абдураҳмоновага.

Андижон вилоят Хўжаобод тумани маданият уйи бадиий жамоаси.

Тошкент шаҳар Миробод туман мадиният уйи «Гавҳар» халқ фольклор этнографик ансамбли.

Алла-она меҳридан йўғрилган майин юрак садоси. Бу садо шу қадар сержило ва сермазмун, унинг таърифига сўз ожиз. Аллада илтижо-ю, сеҳр, ҳазинлигу меҳр, қолаверса, бу дунёдаги нозик ҳис туйғулар, эзгу тилаклар мужассам. Айтишларича, ер юзидаги жамики қўшиқлар она алласидан бошланган. Биз ором олаётган минглаб энг яхши қўшиқларнинг келиб чиқиши ҳам она алласига бориб тақалади.

Табиийки, алла эшитган бола келажакда ўз ота-онасига меҳрли, имонли, эътиқодли, она тупроғига, эл юртига содиқ, ватанпарвар, инсnларга ҳамдард бўлади. Шундай экан, аллаларимизни эъзозлаб, авлодларимизга мерос қолдириш ҳам эзгу ва хайрли ишдир.

Абдуқодир ҚАЮМОВ.

Одамийлик сабоқлари

ЯХШИ ҚЎШНИЛАР — ҲАЁТ БЕЗАГИ

«Кимки мўмин дурур, қачон чидағай,
Ким ўзи тўқу қўшни бўлғай оч.
Анга доғи керак етурсан насиб
Жонида гар қулочу хоҳи умоч».

Халқимизнинг даҳо ижодкори Алишер Навоий ўзининг машҳур «Арбаин»идаги қитъалардан бирида ана шундай деб ёзган эди. Қўшнилар муносабатига бағишланган ушбу дурдонада сарвари олам Муҳаммад расулуллоҳ саллолоҳу алайҳи ва салламнинг «Ёнида қўшниси оч туриб, ўз қорнини тўйғазиб юрадиган одам мўмини комил эмас», — деган ғоят ибратли ҳадиси шарифлари ўзининг бадиий ифодасини топганди. Дарҳақиқат, яхши қўшничилик ҳам инсон маънавиятининг энг муҳим қирраларидан саналади. Юқоридаги муборак ҳадиснинг моҳиятига теранроқ назар ташласак, жамиятимиз ҳаётига хос энг азалий, айни вақтда ҳамиша барҳаёт қадриятларидан бирининг мазмуну аҳамияти кўз олдимизда равшан аён бўлади.

Ҳа, инсон зоти пайдо бўлибдики якка-якка эмас, гуруҳ-гуруҳ бўлиб, жамоат бўлиб яшашни одат қилган. Бинобарин, қўшничилик муносабатлари аҳли башар тарихидек қадимий ва сермазмун.

Жамиятнинг бу ажойиб қонуни инсон бахту саодатининг муҳим шартларидан бўлиб келган. Чиндан ҳам, қўшниларнинг тотувлиги ва ҳамжиҳатлиги, ўзаро аҳиллиги ва қадрдонлиги, бир-бирига меҳрибонлиги-ю ҳамкорлиги, шодликларда шериги қайғуларда ҳамдард бўлиши, ога-инилардек, опа-сингиллардек қадрдону ғамхўр бўлишлари ҳаётимизнинг безагигина эмас, осойишталигу биродарлигимизнинг, дилларимиз роҳати-ю, кўнгилларимиз хотиржамлигининг боисидир. Қўшнилар аҳил экан, ўша маҳаллада дўстлигу барака барқарор, юзларда табассум, кўзларда сурур, чеҳраларда нуру юракда ҳузур, шодликларга шодлик, тўйларга тўйлар уланади, омадлар зафарлар билан қовушиб кетади.

Дарҳақиқат, қўшнилар тотувлиги, меҳрибонлиги, халқимизнинг энг яхши анъаналаридан. Бу нодир қадриятни неча-неча авлодлар замонлар, асрлар оша эъзозлаб келмоқдалар. Қанча-қанча ҳадиси шарифларда ўз тажассумини топган ушбу муносабатлар «Қўшниларнинг Аллоҳ ҳузурида энг яхшиси ўз қўшнисига яхши бўлганидир», «Кимки Аллоҳга ва охират кунига ишонса, қўшнисига яхшилик қилсин» дея даъват қилгандилар сарвари олам.

Қўшниларга марҳамат, очиқ юзлилик, ширин сўзлилик — ўзаро аҳиллик асоси, бир-бирини тушуниш имкони борича ҳамкорлик, кези келганда сабру чидам — қадрдонлик боиси. Яхши қўшнилар, ҳамиша ўзаро ҳамдам, ҳамқадам, гўёки ога-инидек ғамхўру меҳрибон. Чинакам қўшнилар фақат шугина эмас, кези келганда бир-бирига ҳимоячи бўлиши керак.

Ҳадиси шарифлардан бирида ривоят қилишларича: «Набий алайҳи ва саллам бир куни кетма-кет «Аллоҳ Таоло ҳақи иймонсиздир», «Аллоҳ Таоло ҳақи иймонсиздир», дер эрдилар. Одамлар: «Ё Расулуллоҳ, ким иймонсиздир?» — деб сўрашди. Жаноб Расулуллоҳ: «Қўшнисини фалокатлардан ҳимоя қилмайдурган одам», — деб жавоб қилдилар».

Ҳаётимиз яхши қўшнилар билан музайян. Тотувлик туфайли қариндошлардек яқин бўлиб кетган, ҳатто қуда-қудағайга айланган, яхши кунда ҳам, ёмон айёмда ҳам ҳамиша бирга бўлган бахтиёр қўшнилар ҳар шаҳару ҳар қишлоқда минглаб, юзлаб топилади. Уларнинг тотувлик сири ўзаро ҳурматда, келишувчиликда, беозорликда. «Аллоҳга ва охират кунига ишонган одам қўшнисига озор бермағай», — деган эканлар Расулуллоҳ алайҳи ва саллам.

Қошки эди, ана шу эзгу даъват ҳамиша ҳам қўшнилар учун одатга айланган бўлса!

Аммо ҳаётимизда ушбу табаррук ўгитга амал қилмай бир-бирига арзимаган сабаблар билан озор берадиган қўшнилар ҳам учраб туради.

...Кекса ёшдаги Баҳодир ака меҳнатсеварлиги билан маҳаллада танилган. Ҳовлиси рўпарасидаги бир парча тошлоқ ерни пешона тери билан тозалаб, деҳқончилик қилиб қўшнилар олқишига сазовор бўлган. Неча йиллар гоҳ беда, гоҳ маккажўхори экиб, ўзини овутарди, тиниб тинчимаган мўйсафид. Кум-кўк майдон унга қувончу сурур бағишларди. «Аммо... бир йил аввал ўзининг, 40 йиллик ён қўшниси Халил ака билан муносабати бузилди-ю, шодликларидан жудо бўлди. Шунча йил қадрдон бўлиб келган, яхши-ёмон кунларда ҳамдам бўлган қўшни нимадандир аразлади-да, кўчадаги ер ўзининг ота-бобосидан қолганлигини даъво қилиб, Баҳодир акадан тортиб олди. Камсуқум мўйсафид нима ҳам дерди, индамай қўя қолди. Фақат икки орадаги совуқчилик барча қўшниларни ранжитмай қўймади. Ҳануз икки қўшни бир-бирини кўрганда тескари қараб ўтади. Қирқ йиллик қадрдонлар-а!

«Аллоҳ Таоло ёмон қўшниси бўлиб, қўшнидан етган озорга савоб умидида сабр этган бандани яхши кўради», — деган эканлар Муҳаммад мустафо саллоллоҳу алайҳи ва саллам. Лекин ҳалиги икки қўшнининг муносабатлари яхшиланиб кетса, ажаб эмас. Бу — уларнинг қўшниларига боғлиқ. Ҳадисда: «Намоз, рўза ва садақа даражасидан ҳам афзалроқ нарса — бузилган орани ислоҳ қилишдир», — дейилган экан. Аразлашиб қолган кишилар орасини яхшилаш — энг эзгу ишлардан. Намунали маҳаллаларимизда қўшниларaро нохушлик ана шундай ҳал қилинади. Чунки маҳалла — одил ҳакам, холис мураббий, қадрдон жамоа. Унга қулоқ солмайдиган инсон нодондир. Чунки Расулуллоҳ таъкидлаганларидек: «Агар қўшниларинг сени яхши дейишаётганини эшитсанг, демак яхшисан, ёмон дейишаётганини эшитсанг — ёмонсан».

Шундай экан, қўшни билан яхши муносабатда бўлиш — донолик белгиси. Ахир «Узоқ қариндошдан яқин қўшни афзал» деганлар машойихлар. Аразлашган икки қариндош бир-биридан узоқроқ яшаса, унга билинмайди-ю, лекин ён қўшнилар аразлашса, ҳар икки томон беҳад зиён кўриши муқаррар. «Инсон юзи иссиқ», — дейдилар. Кўришганда тескари қараб кетишдек нохуш аҳвол бормикан оламда?! Унинг ўрнини табассум, ширин сўз, хуш муомала эгалласа қанчалар яхши: дилинг чароғон, кўнгил мусаффо, кайфият аъло! Қўшнилар тотувлиги ҳаёт шодлиги эмасми? Бир-биримизни кўрганлаги саломимиз, эҳтиромимиз, хуш каломимиз умримизга умр, кайфиятимизга сурур қўшиши аниқ-ку!

«Аллоҳ Таологa фарзлардан сўнг амали солиҳларнинг энг севимлиси кишининг дилига хурсандчилик солишдир», — дегандилар Набий алайҳи ва саллам. Шундай экан, келинг, яхши қўшнилар бўлиб, бир-биримизнинг дилларимизни қувонтирайлик, ҳамдарду ҳамқадам бўлиб ҳаётимизни безайлик, ўзаро қадрдонлигимизни намойиш этиб, фарзандларга намуна бўлайлик. Зеро, ҳадиси шарифда айтилганидек: «Дўстлик ҳам мерос қолади, душманлик ҳам».

Авлодларга яхшиликни ҳадя қилғил, эй одам,
Мерос қолур фарзандингга
душманлик ҳам дўстлик ҳам
Душманликдан офат унар,
дилга тўлар изтироб
Дўстлик билан икки олам
хушнуд бўлур мусаллам.

Анвар ХОЖИАҲМЕДОВ,
Халқаро ислом тадқиқот маркази директорининг илмий ишлар бўйича муовини.

ДУШАНБА, 7

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.30 «Ҳафтанома».

*

8.30 Эстрада тароналари.
9.00 «Бозор иқтисодиёти асослари». Публицистик кўрсатув.
9.20 «Куз лавҳалари». Кинодастур.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Эртаклар—яхшиликка етаклар».
11.05 «Эзгуликка йўғрилган умр». Телеочерк.
11.25 «Кўксерик». Бадиий фильм.
13.00 Ўзбекистон телерадиокомпанияси хор жамоасининг концерти.
13.35 Т. Сулаймон. «Сайёралар нотинч». Телекомпозиция.
14.00—14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультипанорама».
18.30 «Фан уфқлари».
18.45 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
19.05 Биржа ва банк хабарлари.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Темурнома».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Оҳанглар оғушида».
21.35 «Вақт».
21.55 «Морена Клара». Телесериал.
22.45 «Инсон ва қонун».
23.05 «Оҳанглар оғушида».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.05—00.15 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Палитра».
19.05 «Услуб». Мода янгиликлари.
19.20 «Клип-антракт».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Камертон».
20.10 «Автосалон».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Клип-антракт».
21.05 «Курьер».
21.25 «Уфқлар».
21.45 «Прайм-тайм». Телевидение ҳаётидан.
21.50 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.30 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
23.20—00.20 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Чанқовуз». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси 18.10 — 20.35

*

20.35 «Турналар». Телефильм.

*

Россия давлат телевидениеси 21.00 — 21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 Кўрсатувлар анонси.
18.50 Болалар учун кўрсатув.
19.05 Эълонлар.
19.10 «Қирол». Мультфильм.
19.20 «Чироқ».
19.30 «Ҳамкорлик — тараққиёт нишонаси». Ўзбекистонда Германия маданияти кунлари.
19.50 Эълонлар.
19.55 «Авторейд».
20.05 «Жаҳон». Халқаро шарҳ.
20.25 «М» хабар.
20.35 «Сиз учун куйлайман». Санобар Матмуродова.
21.05 «5+1». Интервью.
21.30 Эълонлар.
21.35 «Шлягер».
21.45 «Спорт-тайм».
22.15 Эълонлар.
22.20 Тунги сеанс. «Абдуллажон». Бадиий фильм.
23.50 — 24.00 «Хайрли тун!».

СЕШАНБА, 8

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Устоз ва мураббий».
9.05 Биржа ва банк хабарлари.
9.25 «Икки кучукчанинг саргузашти». Мультфильм.
9.35 «Футбол майдонларида».
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Бугуннинг ўйлари». Публицистик кўрсатув.

Ўқув машғулотлари:

10.30 Она тили.
11.00 Инглиз тили.
11.30 Ўзбекистон тарихи.

*

12.00 «Қанотлар парвози». Бадиий фильм.
13.30 Ўзбек куйларидан концерт.
14.00—14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Ўсмирлар учун. «Умид учқунлари».
18.30 «Ал-Бишрининг орзу-армонлари». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Темурнома».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Альманах-ТВ».
21.50 «Оҳанглардан таралган меҳр».
22.10 «Замон».
22.20 «Мусиқий саёҳат».
22.40 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Пахтакор» — «Навбаҳор». 1-тайм.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Пахтакор» — «Навбаҳор». 2-тайм.
00.45 Тунги тароналар.
01.00 — 01.10 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Тропиканка сири». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Постфактум».
20.05 «Нафис мажлислар». Хотин-қизлар учун кўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «АРТ-журнал».
21.15 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.55 «Кинонигоҳ».
23.35—00.35 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Ўжар Мурод». Мультфильм.

*

Россия жамоат телевидениеси

6.30 — 8.00 «Телетонг».

***

18.10 — 20.35

*

20.35 Ўзбекистон телерадиокомпанияси камер оркестри концерти.

*

Россия давлат телевидениеси 21.00 — 21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультқарусель».
19.00 «Дурдаршан» телекомпанияси кўрсатувлари.
19.30 Эълонлар.
19.35 «Дийдар» (қозоқ тилида).
20.05 Эълонлар.
20.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
21.00 Қизиқарли воқеалар.
21.25 «Солиқлар ҳақида сабоқлар».
21.40 «Сен ҳақингда ва сен учун».
21.55 «Очиқ дарс».
22.25 «Сирдошим».
22.55 «16 вилоят». Немисча шарҳ.
23.25 «Спорт-дайжест».
23.55 «Доктор Джулия ва миссис Хайдо». Телесериал.
00.15 Эълонлар.
00.20 — 00.30 «Хайрли тун!»

ЧОРШАНБА, 9

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Тоҳир Ражабий». Фильм-концерт.
9.00 «Анъана ва замон». Публицистик кўрсатув.
9.30 «Бу дамлар ўхшар эртакка».
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Тараққиёт». Публицистик кўрсатув.

Ўқув машғулотлари:

10.30 Янги алифбони ўрганамиз.
11.00 «Ассалом, япон тили!».

*

11.40 «Муҳаббат тилсими». Бадиий фильм.
13.00 «Муносабат». Публицистик кўрсатув.
13.30 «Созимиз—овозимиз». Мусиқий дастур.
14.00—14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Чамандаги гулларимиз».
18.25 «Бу ёруғ оламда Ватан биттадир...»
18.30 «Сўз—Сизга». Ёшлар учун кўрсатув.
18.45 «Зилол». Фольклор-этнографик жамоаларнинг телефестивали.
19.05 «Сайёрамиз садоси». Публицистик кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Темурнома».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари. «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
21.20 «15 дақиқа спорт ҳақида».
21.35 «Оҳанглар оғушида».
21.45 «Автоолам».
22.00 «Рангин дунё». Бадиий-публицистик кўрсатув.
22.20 «Адашлар».
22.40 «Морена Клара». Телесериал.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «МҲСК» — «Нефтчи».
00.40 Тунги тароналар.
01.00—01.10 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Табиат дунёси».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дунё бўйлаб...»
20.10 «Компьютер-Осиё».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Дриблинг».
21.25 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.55—23.55 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Чинор япроқлари». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси

6.30 — 8.00 «Телетонг».

*

18.10 — 20.35

*

20.35 «Вайгач», «Сувдаги акс». Телефильмлар.

*

Россия давлат телевидениеси 21.00 — 21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Ўзбекистон муштарак».
18.50 «Мультқарусель».
19.05 Эълонлар.
19.10 «Мафтункор табиат».
19.35 «IV канал эксклюзиви».
20.00 Эълонлар.
20.05 «Маънавият сарчашмалари».
20.35 «Тошкент оқшомида».
21.05 «Экология ва ҳаёт».

TV

7 — 13 октябрь

21.35 Қалб тароналари.
21.55 «Дастхат».
22.25 «Бу ажиб дунё».
22.50 «Юлдузлар жилоси».
23.10 Эълонлар.
23.15 — 23.25 «Хайрли тун!»

ПАЙШАНБА, 10

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Ватан мадҳиялари». Мусиқий дастур.
9.05 «Буни умр дерлар». Телеочерк.
9.20 «Адашлар».
9.40 Буюк келажак сари. «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
10.00 Янгиликлар.
10.05 Болалар учун. «Компьютер сабоқлари».

Ўқув машғулотлари:

10.30 Ботаника.
11.00 Ўзбек тилини ўрганамиз.
11.30 Умумий биология.

*

12.00 «Ҳаёт мезони». Бадиий фильм.
13.25 «Инсон ва замин». Тележурнал.
14.00—14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Кичкинтоймиз—гижингтоймиз».
18.30 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
18.50 «Кўзгудаги акс». Фототанлов.
19.00 «Акциядор луғати».
19.10 Дилнавоз садолар.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Юзма-юз». Мулоқот.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Мутойиба». Пайшанба ҳазиллари.
21.45 «Одобнома».
22.00 Дилнавоз садолар.
22.15 «Қирол Лир». Бадиий фильм. 1-серия.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Қирол Лир». Бадиий фильм. 2-серия.
01.05 Тунги тароналар.
01.15—01.25 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.25 «Тропиканка сири». Телесериал.
19.15 «Сизнинг имконият».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Ўйинчоқлар растаси».
20.05 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Видеогид».
21.15 «Бизнес-уик».
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.10 «Кинонигоҳ».
23.50—00.20 «Спорт қитъаси».

III

17.45 Янгиликлар.
17.50 Эълонлар.
17.55 «Палиостоми кўли». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси

6.30 — 8.00 «Телетонг».

***

18.05 — 20.35

*

20.35 «Шоҳсупа сари».

*

Россия давлат телевидениеси 21.00 — 21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.20 — 22.25 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультқарусель».
19.00 «Интерспорт».
19.10 «Дурдаршан» телекомпанияси кўрсатувлари.
19.40 Эълонлар.
19.45 «Клип-антракт».
19.50 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.40 «Каталог».
20.55 «02» тўлқинида.
21.10 Эълонлар.
21.15 «Ҳамшаҳарлар».
21.45 «Эколот-коктейль».
22.15 «Айчурек» (қирғиз тилида).
22.45 «Компьютер-ревю».
23.10 «Британия кундалиги».
23.40 Эълонлар.
23.45 «Доктор Джулия ва миссис Хайдо». Телесериал.
00.10 Эълонлар.
00.15 — 00.25 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 11

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Қизлар гулдастаси».
8.55 «Юзма-юз». Мулоқот».
9.15 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Фаровонлик манбаи».
9.30 «Мактабимиз — фахримиз».
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Талаб ва таклиф». Публицистик кўрсатув.

Ўқув машғулотлари:

10.30 Табиият.
11.00 Немис тили.
11.30 Кимё.

*

12.00 «Кузги марафон». Бадиий фильм.
13.30 «Стадионда учрашамиз». Кинокўрсатув.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Митти юлдузлар».
18.30 «Синфдош».
18.50 Бизнес ҳафта якунлари.
19.00 «Хонобод — гўзалликка бир қадам».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Темурнома».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Ривоят».
21.30 «Эртага — шанба».
21.50 «Репортаж».
22.10 «Морена Клара». Телесериал.
22.50 «Соғлом авлод учун».
23.10 «Толенома».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Бизнес ҳафта якунлари.
00.05 Тунги тароналар.
00.15 — 00.25 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Мульти-пульти».
9.25 «Табиат шифохонаси».
9.35 «Дилором наволар».
9.45 «Таманно».
9.55 Лавҳа.
10.00 Видео янгиликлари.
10.20 Видео — «О».
12.00 — 14.00 «Спорт қитъаси».

***

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Бор эканда, йўқ экан...».
18.35 «Кинохроника».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Компьютер-Осиё».
20.15 «Ўйинчоқлар растаси».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Сиздан ишорат...».
21.40 «Ракурс».
22.00 «Камолот».
22.20 «Хит-парад ва Эълонлар».
23.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
23.50 — 00.20 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси

6.30—8.00 «Телетонг».

***

18.15—20.35

*

20.35 «Мусиқа ҳамма учун».

*

Россия давлат телевидениеси 21.00—21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.30—22.35 Янгиликлар.

IV

18.45 «Мультқарусель».
19.00 «Умид чечаклари».
19.25 «Рангинкамон» (тожик тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Замин саховати».
20.35 «Билиб қўйган яхши».
21.00 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
21.30 «Юлдузлар туркуми». Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига.
22.00 «Уй остонадан бошланади».
22.30 «Истеъдодлар ва мухлислар».
23.00 Араб эстрадаси.
23.30 «Саноқ боши».
24.00 Эълонлар.
00.05—00.15 «Хайрли тун!».

ШАНБА, 12

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Таранну́м». Мусиқий дастур.
9.05 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида».
9.35 «Шукрона». Андижон вилоят телевидениесининг кўрсатуви.

«Ёшлик» студияси намойиш этади:

9.55 «Бир қадам».
10.35 «Ёшлик оқшоми».
11.00 «Ватанпарвар».
11.25 «Сизни Спортландия чорлайди». Ўзбекистон — Белоруссия мактаб ўқувчиларининг спорт беллашуви.
12.10 «Чемпион билан учрашув». Шермуҳаммад Кўзиев.
12.30 «Ором». Мусиқий дастур.
13.00 «Ўйла! Изла! Топ!». Телебеллашув.
13.45 «Маънавият» видеоканали.
14.45 — 15.25 М. Бафоев, Ю. Исматова. «Улуғбек буржи». «Тановар» рақс театри. 1-қисм.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун. «Совға».
18.20 «Олам».
18.35 «Яхши ният».
18.55 «Сиз севган қўшиқ».
19.10 «Ҳайрат».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 «Оҳанглар оғушида».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Азиз сиймолар». Наби Ғаниев.
21.40 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Нурафшон» — «Дўстлик».

«Тунги ёғду». Дам олиш дастури:

22.25 «Заковат».
22.35 «Имкон чўққилари».
22.50 «Хайр, ширин орзулар...». Бадиий фильм. 1-2-сериялар.

II

9.00 «Бор эканда, йўқ экан...».
9.20 «Кинохроника».
10.10 «Компьютер-Осиё».
10.30 «Ўйинчоқлар растаси».
10.40 «Сиздан ишорат».
11.20 «Ракурс».
11.40 «Камолот».
12.00 Видео — «О».
13.40 — 14.40 «Спорт қитъаси».

***

18.00 «Мультдаста».
18.20 «Жозиба».
18.30 Эълонлар.
18.35 «Норизо ва ношукурлар» туркумидан. Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дубляж».
20.10 «Олтин кент» («Золотой город»).
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.

«Шанба оқшоми» Дам олиш дастури:

21.00 «Зиндаги ёҳуд муҳаббат».
21.25 «Алмисокдан қолган дўкон».
21.35 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.15 — 23.55 Видео — «О».

III

17.10 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия жамоат телевидениеси 17.20—21.35

*

21.35 «Ўзбектелефильм» намойиш этади. «Мусиқанинг сеҳрли оламида».
22.05 Эълонлар.
22.10 «Спрут». Телесериал.

*

Россия давлат телевидениеси 22.55—23.25

*

23.25—23.35 «Куз кўргазмаси». Телефильм.

IV

9.00 Шанба эртаги.
10.00 Эълонлар.
10.05 «Клип-антракт».
10.10 «Олам ва инсон».
10.40 Кинонинг олтин асри. «Анжелика ва қирол».
13.10 Эълонлар.
13.15 «Комедиантлар».
13.25 «Клип-антракт».
13.30 «Спектаклдан сўнг».
14.00—14.30 «Умид» (уйғур тилида).

***

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультқарусель».
19.00 «Шанба оқшомида».
19.10 Эълонлар.
19.15 «Эллада».
19.45 «Хит-коллекция».
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50 Эълонлар.
20.55 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 «Ўзим учун беш дақиқа».
21.05 «Рақслар қанотида».
21.35 Эълонлар.
21.40 Кинонинг олтин асри. «Бўйсунмас маркиза». Бадиий фильм.
23.10 «Эсдалик учун дастхат». З. Эшонхўжаев.
23.35 «Спорт-дайжест».
00.05 «Тошкент-96». Ўзбекистон эстрада қўшиқлари ижрочилари фестивалининг якунловчи концерти.
00.45—00.55 «Хайрли тун!».

ЯКШАНБА, 13

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Сирли сандиқ». Телеўйин.
11.40 «Ташриф». Дам олиш дастури.
12.10 М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 11-кўй.
12.50 «Нурли келажак». Ўсмирлар учун видеоканал.
13.50 — 14.55 М. Бафоев, Ю. Исматова. «Улуғбек буржи». «Тановар» рақс театри. 2-қисм.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Ҳамёндаги мўъжизалар ёки...».
18.15 «Ал-Биширининг орзу-армонлари». Телесериал.
19.05 «Келгуси ҳафтада».
19.20 «Оҳанглар оғушида».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Юлдузлар».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Буюк келажак сари».
21.25 «Илҳом сатрлари».
21.30 «Бу мунис лаҳзалар».
21.50 «Шахс ва баҳс».
22.15 Диққат, премьера: М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 12-кўй.
22.55 Футбол олами.
23.25 Эълонлар.
23.20 «Ҳафтанома».
24.00 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Машъал» — «Пахтакор».
00.45 «Келгуси ҳафтада».
00.55 Тунги тароналар.
01.15 — 01.25 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Мультдаста».
9.20 «Жозиба».
9.30 «Дубляж».
9.45 «Олтин кент» («Золотой город»).
10.00 «Зиндаги ёҳуд муҳаббат».
10.25 «Алмисокдан қолган дўкон».
10.35 Видео — «О».
12.15 — 14.00 «Спорт қитъаси».

***

18.00 Бугун «ТВ-2» дастурида.
18.05 Эълонлар.
18.10 «Даракчи».
18.20 «Мульти-пульти».
18.40 «Таманно».
18.50 «Дармон».
19.00 «Дилором наволар».
19.10 «Мухлис ТВ-2».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 Видео янгиликлари.
20.20 Бугун кино оқшомида.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Норизо ва ношукурлар» туркумидан. Телесериал.
21.50 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.20 Видео — «О».
24.00 — 00.05 Дастур ниҳояси.

III

17.15 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия жамоат телевидениеси 17.25—21.45

*

21.45 Эълонлар.
21.50 «Спрут». Телесериал.
22.40—23.05 «Панорама».

IV

9.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!».
9.30 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
9.40 Эълонлар.
9.45 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
11.30 «Жонли сайёра».
11.50 «Парле ву франсэ?».
12.00 «Дурдаршан» телекомпанияси кўрсатувлари.
12.50 Афсоналар ва ҳақиқат. «Велосипед тарихи». Ҳужжатли фильм. 5—6-серялар.
13.30 «Марҳумга эҳтиром». Қисқа метражли бадиий фильм.
14.05 «Иштирок этувчилар».
14.35 «Кинопрофи». Жаҳон кинематографияси янгиликлари.
15.05 «Клип-антракт».
15.10 Киносалон. «Титаник»ни қутқаринг». Бадиий фильм.
16.50 «Тандим». Ёшлар учун мусиқий дастур.

*

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультқарусель».
19.00 «Телеташриф».
19.10 Эълонлар.
19.15 «ТВ IV да етти кун».
19.35 «Кинопрофи».
20.05 «Биргалашиб куйлайлик». Мусиқий дам олиш дастури.
20.45 Эълонлар.
20.50 «ТВ IV да етти кун» (рус тилида).
21.10 Афсона ва ҳақиқат. «Монстр». Ҳужжатли фильм. 3-серия.
21.55 «Туризм-ревю».
22.25 «Голливуд-рок».
22.50 Киносалон. «Модильяни». Бадиий фильм.
23.55—00.05 «Хайрли тун!».

МУНАЖЖИМЛАР ТАЪБИРИ

7 — 13 октябрь кунлари учун

ДАЛВ (20.01-18.02) ойи фарзандлари учун бу ҳафта ичи омадли кунлар ҳисобланади. Бошланган барча амалларнинг натижаси яхши тугаши кутилади. Қўлга маблағ тушиши мумкин. Шу маблағни яхшиликларга ишлатиб, жойига сарфланса, келажакда бадавлат бўлиб кетишлари кутилади. Бу кунлар бошлиқлар олдига кириш ҳам кутилган натижа беради.

ҲУТ (19.02-21.03) ойи фарзандлари бу ҳафтада сафарга чиқишлари, режалаштирган ишларини бажаришлари, савдо-сотиқдан ҳам яхшигина фойда кўришлари мумкин. Ҳафта ичи эски қадрдонлар билан кутилмаган учрашувлар содир бўлади. Ота-оналарни зиёрат қилиш, қариндош-уруғлар билан борди-келдини йўлга қўйишлар ҳам ҳосиятлидир.

ҲАМАЛ (21.03-22.04) ойи фарзандлари учун бу ҳафта нахс ҳисобланади. Шу сабаб иложи борича эҳтиёткорлик керак. Акс ҳолда кутилмаган нохушликлар содир бўлиши мумкин. Кечалари бехожат ёлғиз юришнинг хосияти йўқдир.

САВР (23.04-20.05) ойи фарзандлари бу ҳафта осойишта ва тинч турмуш кечирадилар. Ортиқча ташвиш безовталик юз бермайди. Оилада ҳам, иш жойида ҳам деярли яхшиликлар кутилади. Савр ойида туғилганлар бу ҳафта ўзларининг соғлиқларига эътибор беришлари фойдадан холи бўлмас. Фарзандлар тарбияси учун ажратилган дақиқалар ҳам катта натижалар беради.

ЖАВЗО (21.05-22.06) ойи фарзандлари бу ҳафта иш, ўқиш, савдо-сотиқ соҳаларида яхши натижаларга эришадилар. Оилавий, молиявий аҳволлари яхшиланади. Аммо ҳафтанинг охирига бориб, улар учун кунлар нохуш келиши кутилади. Бундай вазиятдан спиртли ичимликлар ичмай юриб қутилиши мумкин. Бундан ташқари ҳафтанинг охирги кунларида сафар ва жиддий ишлардан сақланиб турмоқ маъқул.

САРАТОН (23.06-21.07) ойи фарзандлари учун бу ҳафта муҳаббат ва оилавий ҳаёт соҳасида омадли келади. Айниқса, янги тузилажак оилалар мустаҳкам бўлиб, бахтли ҳаёт кечирадилар. Оила бахти қарор топиб, эр-хотиннинг ўзаро вафодорлиги ривож топади. Бундай кишиларни иш ва ўқиш соҳасидаги фаолиятлари ҳам бир мунча муваффақиятли кечиши мумкин.

АСАД (22.07-22.08) ойи фарзандлар учун бу ҳафта нахс келтириши кутилур. Шунинг учун бирон ишни бошламаган маъқулроқ. Шуғулланаётган илмий ишлари ва олаётган таҳсиллари давомида ҳийла зийраклик талаб қилинади. Акс ҳолда катта омадсизликка дучор бўлишлари эҳтимоли бор. Ширинсўзлик ва бировнинг ғийбатини қилмаслик билан бу омадсизликнинг олдини олиш мумкин. Айниқса савдо ва молиявий ишларда ҳушёр бўлишларини маслаҳат берамиз.

СУНБУЛА (23.08-22.09) ойи фарзандларига бу ҳафта омад келтиради. Тузилажак битим ва шартномалар яхши натижа беради. Бошланган ишлар натижаси унумли бўлиши эҳтимолдан ҳоли эмас. Бу ҳафтада илмий ишлар билан шуғулланиш, янгиликлар яратиш мумкин. Сафарга чиқиш ва бошлиқлар ҳузурига киришдан фойда бўлур. Савдо ходимлари - тижоратчилар сармояларини савдога қўяверишлари мумкин. Зеро, у кутилганидан ҳам яхши фойда келтирур.

МЕЗОН (22.09-22.10) ойи фарзандларини бу ҳафтада омадли кунлар кутади. Режалаштирилган барча ишларни бошлайверган маъқул. Бу кунлар улар учун иш жойида катта ўзгариш бўлиши мумкин. Шунингдек шахсий ҳаётларида ҳам ажойиб янгилик кутилади.

АҚРАБ (23.10-21.11) ойи фарзандларига бу ҳафта ичи сафарга чиқишлари, бошлиқлар ҳузурига киришлари, талабалар эса илмий ишларини устозларига топширишлари учун қулайлик туғилади. Оила иқтисоди билан боғлиқ молиявий жиҳат ва даромадлар унумли бўлур. Бундай муваффақиятлар бир меъёрида узоқроқ давом этиши учун мазкур шахсларнинг ёлғон гапирмасликлари ва хиёнат қилмасликлари мақсадга мувофиқдир.

ҚАВС (23.11-21.12) ойи фарзандлари учун бу ҳафта омад келтиради. Ҳар ким ўз соҳасида яхши натижаларга эришади. Ишга эга бўлиш ниятида юрганлар мақсадларига эришурлар. Кўп вақтлардан бери қилган орзу-умидлари рўёбга чиқади. Қувончли учрашувлар, ечимини топган муаммоларга эришилмоғи мумкин. Бунинг учун ўзларини пок сақлашлари кўп жиҳатдан фойдадир.

ЖАДДИЙ (22.12-19.01) ойи фарзандлари учун бу ҳафта оддий кунлардан иборат бўлиб, қилаётган ишларини давом эттиравершларини маслаҳат берамиз. Бирон бир кўзга илинарли ҳодисалар юз бермайди. Бу кунлари сафарга чиқиш оға-ини, ёр-биродарларни зиёрат қилиш, дам олиш, хайри-эҳсон бериш кўп жиҳатдан хосиятлидир. Оилада қувончли воқеалар ҳам юз бериши кутилур.

Валлоҳу Аълам.

Спорт

Кураш

Ҳаммалари нишондор бўлишди

Қирғиз адиби Абулхон Рўзиев хотирасига бағишланиб ўтказилган бу йилги анъанавий турнирга Туркманистон, Қозоғистон, Қирғизистон полвонлари қатори Ўзбекистонлик курашчилар ҳам гилам устида беллашдилар. Шуни ҳам айтиб ўтиш кераккки, бу йилги турнир ҳамюртларимиз учун жуда омадли бўлди. Ўз вазнларида самарқандлик И.Жабборов, А.Худойбердиев, тошкентлик Р.Биктяков, Ш.Қўзиев олтин шодаларни, Тошкент вилоятидан К.Казаков, тошкентлик Р.Левчеков кумуш ҳамда Д.Коршунов (Тошкент вилояти) ва самарқандлик Г.Пуляевлар бронза медалларини қўлга киритдилар.

Гандбол

Чемпион ўзгармади

Гандбол бўйича аёллар ўртасида республика чемпионати ниҳоясига етди. Барча учрашувларни муваффақиятли ўтказган «Сирғали» жамоаси қизлари иккинчи бор чемпионлик унвонларини сақлаб қолдилар. Чемпионатнинг фахрли 2-3 ўринлари эса Наманганнинг «Умид» ва Тошкентнинг «Д-клуб-СКИФ» командаларига насиб этди.

Шахмат

Муросасиз ўтаётган олимпиада

Айни кунларда Ереван шаҳрида ўтаётган шахмат олимпиадаси ҳам ўз маррасига тобора яқинлашмоқда. Дастлабки натижаларга кўра, эркак шахматчилар ўртасида Россия терма жамоаси 36-очко билан биринчи йўлакдан маррага ишонч билан яқинлашаётган бўлса, иккинчи йўлакда украиналиклар, учинчи йўлакда эса бир йўла 31,5 очко жамғарган англиялик, АҚШ, Грузия, Исландия ва Арманистон шахматчилари бараварига от суришмоқда.

Аёл шахматчилар баҳсида эса Грузия терма жамоаси, германиялик дугоналарини 2:1 ҳисобда таслим этиб биринчи, россиялик шахматчи қизлар Англия вакилларини 3:0 ҳисобида енгиб иккинчи ҳамда хитойлик қизлар исроиллик дугоналари устидан 2:1 ҳисобида қўли баланд келиб, учинчи ўринда боришмоқда. Ҳамюртларимиз эса қирғизистонлик дугоналари билан бир хил — 20 очко тўплаб 10-ўринни банд қилиб турибди.

TST

Тошкент ҳисоблаш техникаси ва информатика «ХТИ СПЕКТР» (VTI SPECTR)/жамоа корхонаси

Компьютер ва касса аппаратларини етказиб беради, техникавий хизмат кўрсатади, созлайди, такомиллаштиради, ходимларни ўқитади, техникаларни зарур ашёлар билан таъминлайди.

Тошкентдаги омбордан қуйидаги техника анжомлари ва буюмларини сотади:

	Баҳоси
Ялтироқ, ёрлиқбоп, икки қават ўрашга мос, шишага ёпиштириладиган ёрлиқ учун ҳамда шоколад, конфет консерваларни ўрашда ишлатиладиган қоғоз 1 килограмми	200 сўм
А-3 форматда минутига 42 саҳифа нусҳа кўчирувчи, (икки томонлама ҳам) кўпайтирувчи, асл нусхани узатадиган AGFA -45 (минолта 490 Z) аппарати	150.000 сўм
ЕС-1840 (ЕС-1841) D-100 принтер билан)	10.000/12.000 сўм
Марказий плата 286-20/486 Dx4-100	2000/15000 сўм
МВ (ЗУ,3,6 У) Марказий плата аккумулятори	250-320
НДД 20 МЬ (ST-225)	3400 сўм
НДД 540 МЬ	19.000 сўм
Дисковод МД 5201 360 КЪ	1200 сўм
Maus holdtr мосламаси (мышь)	850 сўм
Мышь мосламаси учун гиламча	200 сўм
Клавиатура 105 кл (русча-лотинча) WINDOWS	2000 сўм

Озиқланувчи блокли вентилятор	700 сўм
Турли фильтр (сузгич)	1600-1800 сўм
Мультикарта	1800 сўм
Дисковод 3,5"	3500 сўм
5,25"3,5" тозалаш дискетаси	300 сўм
5,25"/3,5" VERBATIM дискетаси	70/96 сўм
OLIVETTI, SAMSUNG, SMITCORONA ёзув машинкалари учун кўп марта фойдаланиладиган картрижлар	300/660/670 сўм
Принтерлар учун картрижлар	120-350 сўм
8 мм,13ммли бўёқли ленталар /5,8,10,16 м халқалар/	10-12 сўм
ККМ 57 ммх50 м учун қоғоз	15 сўм (нақд)
ККМ 40 ммх120 м учун қоғоз	18 сўм (нақд) 20сўм
ККМ 44х50 (хорижий) учун қоғоз	15 сўм
ККМ 37,5х50 (МДХ) учун қоғоз	32 сўм
Мультитестер	1000 сўм
Автомобилнинг реле-регулятори	450 сўм
НР (рангли) пуркавчи принтер учун сиёҳ	1300 сўм
Диодлар. Транзисторлар, резисторлар микросхемалар ва бошқалар	шартнома бўйича

Манзил: Тошкент шаҳри, Халқлар дўстлиги кўчаси, 42-уй, «Мирзо Улуғбек» метро бекати ёнида.
Телефонлар: (3712) 78-20-92, 78-20-88. Факс: 78-14-09

«ПИРС»

ХУСУСИЙ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТИЖОРАТ ФИРМАСИ ҚУЙИДАГИ ТИББИЙ УСКУНАЛАРНИ ҲАМДА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ТЕХНИКАСИ ВА ЭҲТИЁТ ҚИСМЛАРНИ СОТАДИ:

«Орва-Ретина» рентген плёнкаси; 70х30,5, 70х60 ҳажмли «Орва-Ретина» (Германия) флюора плёнкаси, тасмаси;
Буюртма бўйича РО-6, РО-9 наркоз берадиган аппарат; 2,5 ва 10 мл. граммли бир марта ишлатиладиган нина дори (шприц)лар;
70х50 смли вафелли сочиқлар ва 50х50 терма-қоғозлар;
Бир марта қон ва эритма қуювчи мослама (Германия)
Қондаги қандни якка тартибда аниқлагич (Жонсон-Жонсон маҳсулоти);
УЗС Алоқа-500-1100 аппаратлари датчиклари билан (Япония);
Бир ва 6-12 каналли электрокардиограмма аппарати (ЭКГ);
Рентген ускуналари, флюора аппаратлари;
Эндоскоплар ҳамда Қон анализаторлари;
«Олтой» фирмаси тракторларига тиркаладиган 3-4-5 ва 6-8 ярусли плуг (сўқа)лар;
П-702 ПЯШ-5 плуг тиши; Плуг тиргаги;
Т-4 трактори учун А-01 двигатели ҳамда унинг эҳтиёт қисмлари (гильза, поршен);
Ёқилғи насослари; кийдириладиган сальник (қоплама)лар; тормоз лентаси;
Понасимон тасма ва бошқа эҳтиёт қисмлар.
Буюртмалар шартномага асосан етказиб берилади. Ҳақ тўлаш турлича. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларига айрибошлаш ҳам мумкин.

Манзил: Тошкент шаҳри, Ивлев кўчаси 62-уй. (Собиқ «Радость» магазини рўпарасида).
Телефонлар: (3712) 55-93-06, 55-91-42, факс 54-67-23.
Эрталаб соат 8.00 дан соат 17.00 гача мурожаат этиш мумкин.

ИШОНЧ

МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ КЕНГАШИ

Бош муҳаррир
Саидакром САИДВАЛИЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

Л.ГУЛЬ, Э.ЁҚУБОВ, Ф.МУЛЛАЖОНОВ, М.ОТАҚУЛОВ, А.СИЛЕЕНКОВ, А.СУЛТОНОВ, М.ТЎЛАГАНОВА, Р.УБАЙДУЛЛАЕВА, Б.УМУРЗОҚОВ, А.ФАРМОНОВ, Ф.ХОЖИҚУЛОВА, Ҳ.ШАЙХОВ, Ф.ШОҲИСМОИЛОВ, З.ҚОДИРОВ.

Бош муҳаррир қабулхонаси — 56—25—36
Бош муҳаррир ўринбосари — 56—52—89
Масъул котиб — 56—52—78

БЎЛИМЛАР

Касаба уюшмалари ва иқтисодиёт — 56—82—79. Ахборот ва спорт — 56—87—63. Маънавият ва маданият — 56—82—79. Хатлар, оммавий ишлар ва мухбирлар билан ишлаш — 56—85—43. Тижорат ва ҳуқуқ — 56—85—66.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:

Жиззахда — 3—82—18. Наманганда — 6—22—10. Самарқандда — 35—64—24. Фарғонада — 24—58—43. Урганчда — 6—03—40. Қаршида — 5—33—71.

• Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган.
• Сешанба ва жума кунлари чоп этилади.
• Сотувда эркин нархда.

Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 24—уй.

• Нашр кўрсаткичи: 64560; 64561.

Газетага 1994 йил 14 январда Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 5 рақамли гувоҳнома берилган.

• IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди Офсет усулида босилди. Формати А—2, ҳажми 2 босма табоқ.

«Шарқ» нашриёт—матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41—уй. Нусхаси — 27.999. Буюртма Г— 0589. Босишга топшириш вақти — 20.00. Топширилди 19.00. Масъул навбатчи: Фазилат ҲОЖИҚУЛОВА 1 2 3 4 5 6